

Zpět ke zdravé krajině: podpora biodiverzity luk, polí, mokřadů a intravilánu

Pole

Jan Trávníček, Czech Organics

MUNI
M

Masarykova univerzita a Czech Organics
**Evoluce zemědělství v
České republice:
Cesta od meziválečného
období do současnosti.**

Jan Trávníček,
Czech Organics

Obsah

01

Zemědělství v letech 1848 - 1918

- Produkční a mimoprodukční funkce meziplodin
- Jaké volit druhy meziplodin?
- Dynamika živin a meziplodiny

02

Období 1918 – 1945

- Produkční a mimoprodukční funkce meziplodin
- Jaké volit druhy meziplodin?
- Dynamika živin a meziplodiny

03

Združstevňování zemědělství (1949 - 1960)

- Produkční a mimoprodukční funkce meziplodin
- Jaké volit druhy meziplodin?
- Dynamika živin a meziplodiny

04

Zemědělství v období socializmu

- Produkční a mimoprodukční funkce meziplodin
- Jaké volit druhy meziplodin?
- Dynamika živin a meziplodiny

05

Přehled vývoje zemědělství po roce 1989

- Produkční a mimoprodukční funkce meziplodin
- Jaké volit druhy meziplodin?
- Dynamika živin a meziplodiny

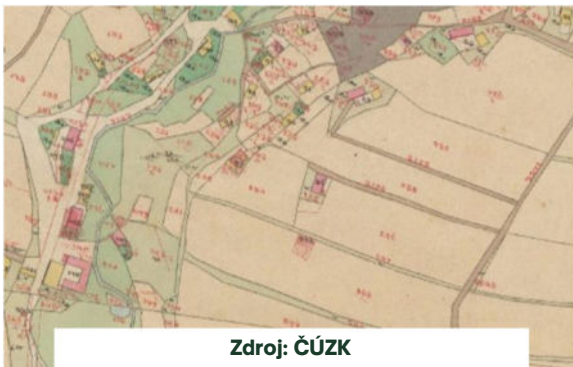
Zemědělství v letech 1848 - 1918

01 Zrušení poddanství a nástup kapitalismu do zemědělství

- 1781: Zrušení nevolnictví
- 1848: Konec poddanství a roboty
- Přejechod: Od feudálního systému k kapitalismu
- Moderní zemědělské metody a technologie
- Konec 19. století: Šlechtici vlastnili téměř 30% půdy

Zdroj: ČÚZK

02 Poválečné zemědělství

- Vliv technického rozvoje a vědeckých poznatků
- Uplatnění nových plodin a zdokonalených odrůd
- Zlepšení podmínek pro chov hospodářských zvířat

Zdroj : Zemědělské práce na Říčansku, 1900

03 Produkce

- Zvýšení celkového výnosu sklizně mezi 1848 - 1930 (pšenice o 150%, brambory o 450%)
- Zvýšení intenzity zemědělské produkce a hektarových výnosů
- Rozvoj chmele a jeho technologické zdokonalení

Zdroj : Archiv bejvalavo.cz, autor: ...

Zemědělství v letech 1848 - 1918

04 Zpracování produktů

- Velký rozvoj v 2. polovině 19. století; pivovary, cukrovary, lihovary
- Odborné znalosti získané od zahraničních odborníků, např. v pivovarnictví a cukrovarnictví
- Přední místo v Evropě v pivovarnictví a cukrovarnictví

Zdroj: Pivovar Hoba, 1874,

05 Krize v zemědělství

- Agrární krize koncem 19. století; pokles cen, nadvýroba
- Konkurence z USA, Argentiny a Indie; dopad na evropské zemědělství
- Dluh a finanční potíže malých a středních farmářů
- Přizpůsobení výroby; omezení rostlinné výroby, zvýšený důraz na živočišnou výrobu
- Význam odborného vzdělání a přesné evidence půdy

Zdroj : Zemědělské práce na Říčansku,

06 Dopady krize

- Koncentrace výroby a podnikání, úpadek některých odvětví (zemědělství, textilní a těžební průmysl, stavebnictví, finančnictví)
- Rozšíření zadlužení zemědělských usedlostí
- Vylidňování venkova a emigrace (průmyslová revoluce)
- Nárůst požadavků na odborné zemědělské vzdělání

Zdroj: [Desetitisícikorunová bankovka z roku 1918](#)

Zemědělství v letech 1848 - 1918

05 Zemědělská věda a technika

- Značný technologický pokrok ve 2. polovině 19. století.
- Zdokonalení kultivačních náradí, secích strojů, pluhů.
- Vznik zemědělského strojírenství jako odvětví.
- Rozvoj zemědělské vědy a osvěty.
- Zřízení prvních pokusných a výzkumných stanic.
- Rozšíření zemědělského školství od 60. let 19. století.

Zdroj: Zemědělské práce na Říčansku, 1880

05 Zemědělské Organizace a Družstevnictví

- Vznik zemědělských organizací a spolků po odstranění poddanství.
- Založení úvěrových družstev pro zajištění kapitálu.
- František Cyril Kampelík jako průkopník zemědělského družstevnictví.

Společné osevy - první krok k družstevní velkovýrobě. Zdroj: trnova.cz

06 Politická Organizace a Válkou Poznamenané Zemědělství

- Politické organizování zemědělců a vznik agrárního hnutí ke konci 19. století.
- Agrární strana chrání zájmy zemědělství a venkova.
- Těžké poškození zemědělství během první světové války.
- Státní a armádní zásahy, nedostatek pracovních sil.
- Snížení rostlinné a živočišné výroby díky horším podmínkám hospodaření.

Sklizeň obilí, Zdroj: trnova.cz

Období 1918 – 1945

01 Situace

1918: Vznik ČSR: Integrace odlišně rozvinutých oblastí.

Hospodářský Růst: ČSR byla hospodářsky nejvyspělejším nástupnickým státem bývalého Rakouska-Uherska.

Průmysl a Zemědělství: Rapidní rozvoj; dosažení předválečné úrovně.

Specializace Zemědělství: Dosažení mezinárodní konkurenceschopnosti v určitých sektorech.

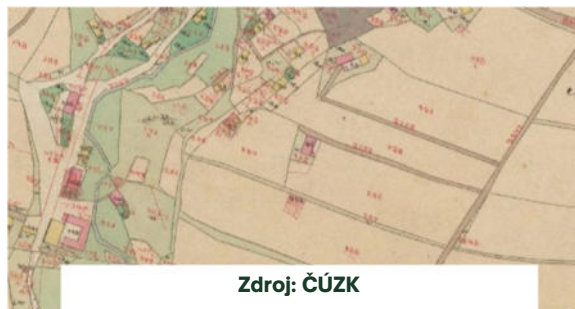
Vlivy a Stabilita: Zvládnání agrární krize a přispívání k stabilitě ČSR.

Přínos pro Zahraničí: České zemědělství bylo oceněno za svůj specifický přínos.

02 Změny v držbě a vlastnictví půdy

- **Pozemková Reforma 1918:** Zaměřena na redistribuci půdy; od šlechty a církve k maloročníkům.
- **Zákony a Realizace:** Provedení záboru půdy, přidělování a finanční podpora.
- **Výsledek:** Zmenšení latifundií, zvýšení produkce, problémy s pachtováním ve 30. letech.

Zdroj: ČÚZK

03 Zemědělská výroba

- **Zotavení Zemědělské Výroby:** Po válce došlo k obnově a zvýšení zemědělské výroby v 20. letech.
- **Světové Postavení ČSR:** Významná role v globální produkci a exportu chmele, cukrovky a sladu.
- **Rostlinná Vs. Živočišná Výroba:** Převaha rostlinné výroby s poměrem 55:45 v letech 1926 - 1930.
- **Intenzifikace a Inovace:** Zvýšené výnosy díky lepší péči o půdu, šlechtění a umělým hnojivům.

Zdroj: pivovary.info

Období 1918 – 1945

04 Rostlinná výroba

- **Obiloviny a Komerční Plodiny:** Specializace a rozšíření pěstování.
- **Světový lídr v Chmelařství:** Československo bylo dominantní v produkci a exportu chmele.
- **Ovocnářství:** Signifikantní rozvoj a diverzifikace.
- **Stabilní Vinohradnictví:** Bez velkého rozvoje v meziválečném období.

Zdroj: hop.cz

05 Živočišná výroba

- **Živočišná výroba** byla zaměřena převážně na domácí trh a byla velmi rozšířená v malovýrobních prostředích.
- **Hospodářská zvířata:** Stoupající počty všech hospodářských zvířat, s výjimkou skotu, který zůstal stabilní. Výrazný nárůst výroby vepřového masa.
- **Specializace v chovech:** Různé regiony měly preferenci pro různé typy zvířat a plemen, s Čechy upřednostňující skot a Moravou preferující lehčí typy koní.
- **Mechanizace:** S rostoucí mechanizací se snižuje závislost na koňské tažné síle a celkový počet koní klesá.

06 Zemědělský průmysl

- **Zemědělský Průmysl:** Významný doplněk intenzivní zemědělské výroby v meziválečném období.
- **Dynamický Rozvoj:** Podporován výzkumem a vědou, umožnil rozšířené pěstování rostlin.
- **Propojení s Zemědělstvím:** Esenciální pro odbyt produkce v rentabilní formě, postupný vědeckotechnický pokrok v oblastech mlynářství, cukrovarnictví, sladovnictví a pivovarnictví.

Zdroj: Jan Andrla

Období 1918 – 1945

MUNI
M

07 Krize v zemědělství

- Roku **1925** zemědělství dosáhlo **předválečné úrovně**.
- V letech 1926-1930 překračovala produkce předválečné úrovně o **více než čtvrtinu**.
- **Světová krize v roce 1929** vedla ke krizi ve všech odvětvích výroby.
- Agrární krize vedla k omezení produkce a **snížení cen v řepářství a obilnářství**.
- Cukrovarnictví bylo zasaženo **snížením exportu** řepného cukru.
- Krize **omezovala investiční činnost** a nákup výrobních prostředků a zvyšovala **zadlužení zemědělců**.

08 Zemědělské družstevnictví

- Po **1918** zažilo zemědělské **družstevnictví úspěšný rozvoj**, s cílem zlepšit odbyt zemědělských výrobků a upravit jejich distribuci.
- **Úvěrní družstva** jako "kampeličky" byly nejrozšířenější, zatímco neúvěrní družstva se zaměřovala na nákup a prodej.
- Družstevní zpeněžování živočišných výrobků nebylo významné.
- Během 2. světové války nacisté reorganizovali zemědělské družstevnictví a způsobili škody v zemědělské výrobě.

09 Český odkaz v zahraničí

- **České pivo:** České pivo, zejména Plzeňské, je světově známé pro svou kvalitu.
- **Český slad:** Český slad byl úspěšně vyvážen do mnoha zemí, podporující pivovarnictví.
- **Ječmen hanácký:** Hanácký ječmen byl významnou plodinou, díky šlechtiteli Emanuelu Proskowetzovi.
- **Kostkový cukr:** Kostkový cukr byl vynalezen v Dačicích, usnadňující sladké pokrmy.
- **Zahraníční spolupráce:** Čeští odborníci aktivně přispívali a šířili znalosti v zemědělství a veterinární medicíně.
- **Odkaz ve zelenině:** Pěstování specifické zeleniny, jako znojemských okurek, mělo úspěch na zahraničních trzích.
- **Profesor Vladimír Krajina:** Profesor Krajina byl významnou postavou v botanice a biologii, s politickým angažmá proti komunismu.

Období 1945 - 1948

01 Poválečná situace

- **1945-1948:** Politické změny ovlivnily zemědělství v Československu.
- **Omezení demokracie** a potlačení demokratických zásad.
- Vznik nových státních orgánů a národních výborů pro zemědělství.
- Ministerstvo zemědělství získalo nové kompetence.
- **Zemědělská politika zaměřena na obnovu, výživu a pozemkovou reformu.**
- **Tři etapy pozemkové reformy:** konfiskace, revize předválečné reformy, nová reforma po únoru 1948

02 Konfiskace, rozdělení a osídlení půdy

- **1945-1946** konfiskace, rozdělení a osídlení půdy Němců, Maďarů a zrádců.
- Rozdílný průběh vnitrozemí a pohraničí.
- Rychlá konfiskace bez čekání na soudní rozhodnutí.
- Přidělování půdy bezzemkům a drobným zemědělcům podle bonity až do 13 ha.
- Malá finanční úhrada za zkonfiskovanou půdu.
- Do května **1946** konfiskováno **350 000 ha** půdy v českém vnitrozemí.
- **Celkem** zkonfiskováno **2 946 395 ha** půdy v celé republice.
- Národní správa zajišťovala konfiskovaný střední a velký zemědělský majetek.

03 Revize první pozemkové reformy

- **1946-1948** - Revize první pozemkové reformy podle záborového zákona z roku 1919.
- Revizní komise složené paritně ze zástupců politických stran.
- Novela v březnu **1948** umožnila **úplné převzetí půdy** zbytkových statků v naléhavých případech.
- Likvidace (velko)statkářské půdy a její postupné snižování na 50 ha.
- Příklad půdy z revize preferoval malorolníky a zemědělské dělníky.
- **Statistiky z března 1949 ukazují 90 % získané půdy pro příděl a 10 % ponecháno původním majitelům.**
- Druhá etapa pozemkové reformy zasáhla (velko)statkářskou a církevní půdu ve vnitrozemí republiky.

Období 1945 - 1948

04 Nová pozemková reforma

- V roce **1947** KSČ prosazovala nový zemědělský program.
- Klíčovým opatřením byl **zákon o nové pozemkové** reformě v roce **1948**.
- **Omezoval vlastnictví půdy na 50 ha** pro majitele středně velkých statků a zahrnoval pronajatou půdu.
- Vlastníci zabrané půdy čekali na finanční náhradu, která často nepřišla.
- Nová pozemková reforma konfiskovala statkářskou a církevní půdu, uzavírajíc tak poválečnou pozemkovou reformu.

05 Poválečná obnova a zemědělská výroba

- Poválečné zemědělství čelilo ekonomickým a výrobním problémům.
- V zemědělské produkci měla převahu **živočišná výroba**.
- Skot a prasata byly prioritou v živočišné výrobě, ale počty zvířat stále nedosahovaly předválečného průměru.
- Nedostatek krmiv byl závažným problémem a k řešení se doporučovalo omezit dovoz skotu a dovážet krmiva prostřednictvím **UNRA**.

06 Plánování v zemědělství

- Poválečné zemědělství čelilo mnoha ekonomickým problémům a zvýšení produkce bylo prioritou.
- **Zemědělský výrobní plán** byl zaveden jako součást plánovaného hospodářství.
- Zemědělská produkce byla ovlivněna nepříznivými klimatickými podmínkami, zejména suchem v roce 1947.
- Družstevnictví hrálo důležitou roli při organizaci a mechanizaci zemědělství.
- Postupně se prosazovalo **plánování** a státní zemědělská politika omezovala zájmové zemědělské organizace.

Združstevňování zemědělství (1949 - 1960)

01 Změna vlastnictví a držby půdy:

Zemědělství prošlo strukturální přestavbou, kdy docházelo ke změnám v držbě a vlastnictví půdy. **Státní, družstevní a soukromé vlastnictví půdy byly hlavními formami.**

02 Socialistický zemědělský model

Komunistická strana se inspirovala sovětským modelem a prosazovala **přechod od malovýroby k socialistické velkovýrobě v zemědělství.**

Cílem bylo vytvořit efektivní systém hospodaření a dosáhnout vyšší produkce.

03 Vznik jednotných zemědělských družstev (JZD)

Zákon č. 69/1949 Sb. o jednotných zemědělských družstvech byl klíčovým právním nástrojem pro **proces združstevňování.**

JZD měla sjednocovat zemědělskou produkci a organizovat společnou práci.

Združstevňování zemědělství (1949 - 1960)

04 Různé typy JZD

Existovaly **tři hlavní typy JZD**, které se lišily v organizaci a hospodaření.

- **Společná organizace** setí a sklizně, bez rozorávání mezí a slučování pozemků.
- **Družstva**, v nichž došlo k rozorání mezí a zavedení společné rostlinné výroby (živočišná výroba zůstávala prozatím soukromá) a sklizeň si členové družstva rozdělovali individuálně podle velikosti výměry půdy vnesené do družstva.
- Do třetího typu patřila družstva, která již provozovala **společnou rostlinnou a živočišnou výrobu se společnou organizací práce**.

05 Růst počtu JZD

Po první etapě združstevňování v letech 1949-1953, která byla relativně rychlá. Roku **1953** působilo v českých zemích skoro **5 000 družstev**, která obhospodařovala **1 360 930 ha** půdy.

V 2. polovině 50. let k dalšímu zrychlení procesu združstevňování.

Místo statisíců
hospodářství drobných a
středních zemědělců
vzniklo v celé ČSR zhruba:
11 000 JZD o průměrné
výměře asi **450 ha**

a **200 státních statků** a
průměrné výměře zhruba
7 000 ha zemědělské
půdy.

**Až na vzácné výjimky
zmizela soukromá
hospodářství.**

Zemědělství v období socialismu

01 První etapa

1949-1960: Byla charakterizována **budováním jednotných zemědělských družstev (JZD)** a podporou ze strany státu.

Zavedení nových zákonů a regulací mělo za cíl zkvalitnění rostlinné a živočišné výroby.

02 Druhá etapa

1960-1975 - Během této doby byly zdůrazněny cíle **zvýšení intenzity zemědělské výroby, specializace, a koncentrace.**

Došlo k radikálnímu zvratu ve zemědělské politice, což vedlo **k růstu zemědělské produkce a zvýšení úrovně mechanizace a chemizace.**

03 Třetí etapa

1975-1989: V této etapě se prosazovalo **centrální řízení, plánování a vědecké řízení výroby.**

Zemědělské podniky byly sjednocovány, což vedlo k dalšímu růstu výroby a mechanizace.

Ministerstvo Zemědělství: Reorganizace v roce 1949 pro podporu velkovýroby.

Okresní a krajské správy: Vznik po roce 1963 pro lepší řízení zemědělství.

Združstevňování: Cílem bylo vytvoření tisíců JZD a omezení soukromého hospodářství.

Zemědělství v období socialismu

04 Třetí etapa

1975-1989: V této etapě se prosazovalo **centrální řízení, plánování a vědecké řízení výroby.**

Zemědělské podniky byly sjednocovány, což vedlo k dalšímu růstu výroby a mechanizace.

Zvýšení produkce

Od roku 1967 do roku 1978 vzrostla hrubá zemědělská produkce v celém státě o 34 %, a tržní produkce dokonce o 78 %.

Slučování a specializace JZD

Slučování a specializace JZD, což zvyšovalo efektivitu výroby a umožňovalo modernizaci

Racionální řízení a efektivita

Některá JZD, jako například JZD Slušovice, byla známá svým racionálním řízením a efektivní výrobní činností.

Mechanizace a technologický pokrok

Výnosy plodin se řadily mezi nejlepší na světě. Pokrok ve zvyšování produktivity práce díky moderním strojům a technologiím.

Chemizace

Spotřeba průmyslových hnojiv na 1 ha se zvýšila z 18,4 kg v roce 1948 na 253,6 kg v roce 1978, což bylo téměř 14x více.

Ochrana životního prostředí

Postupně se začala respektovat ochrana životního prostředí a role zemědělství v zachování krajiny.

Zvýšení produkce masa

Produkce masa se v období zvýšila ve srovnání s rokem 1950 celkem dvakrát.

Zvýšení výnosů plodin

Hektarové výnosy obilovin a dalších plodin rostly, což Československo řadilo mezi světové lídry v této oblasti.

Snížení spotřeby průmyslových hnojiv

Stagnace spotřeby průmyslových hnojiv byla pozorována kvůli zvýšenému zájmu o kvalitu potravin a ochranu životního prostředí.

Přehled vývoje zemědělství po roce 1989 - Restituce

Po roce 1989 docházelo v České republice k obnově vlastnictví k zemědělské půdě a majetku, což bylo jedním z klíčových kroků při obnově demokratických poměrů. Restituční opatření umožnila bývalým vlastníkům, kteří byli zbaveni majetku komunistickým režimem, požádat o vrácení majetku nebo finanční náhradu.

Toto období bylo charakterizováno snahou o spravedlivé vyrovnání majetkových křivd způsobených v letech 1948-1989.

- Zákon č. 229/1991 Sb., známý jako "zákon o půdě," byl klíčovým právním předpisem, který upravoval vlastnické vztahy k zemědělské půdě a dalšímu zemědělskému majetku. Cílem tohoto zákona bylo zmírnit následky majetkových křivd a obnovit původní vlastnické vztahy k půdě. Tímto způsobem se snažila vláda zlepšit péči o zemědělskou půdu a podpořit rozvoj venkova a životního prostředí.
- Zákon č. 428/2012 Sb. dále řešil majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi, což bylo další důležité téma v oblasti majetkové obnovy.

Přehled vývoje zemědělství po roce 1989 - Privatizace

Privatizace je proces převodu státního nebo veřejného majetku do soukromých rukou. V tomto případě se majetek stává vlastnictvím jednotlivců, firem nebo jiných soukromých subjektů. Tento proces byl nezbytným krokem zásadní pro transformaci ekonomiky z plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku.

Po roce 1989 probíhala privatizace pozemkového vlastnictví a umožnila soukromým osobám získat vlastnictví pozemků, které byly dříve ve vlastnictví státu nebo kolektivních zemědělských organizací.

Metody privatizace:

- **Restituce** pozemků byla klíčovou částí privatizace v zemědělství. V rámci restituce byla většina zemědělských pozemků vrácena původním vlastníkům nebo jejich dědicům. Tato restituce byla realizována především v 90. letech.
- **Kuponová privatizace:** Občanům byly rozděleny kupóny, které mohli použít k nákupu akcií, například zemědělských podniků. Tím se umožnilo zapojení široké veřejnosti do privatizace zemědělství.
- **Přímý prodej** zemědělských podniků soukromým investorům, včetně domácích a zahraničních. To umožnilo rychlý přechod k soukromému vlastnictví některých zemědělských podniků.

Přehled vývoje zemědělství po roce 1989 - Privatizace

Důsledky privatizace: Privatizace zemědělství vedla k vytvoření velkého počtu soukromých zemědělců a firem, které začaly hospodařit na vrácených pozemcích. To mělo významný dopad na rozvoj venkova a diverzifikaci zemědělského sektoru.

Výzvy a problémy: Privatizace zemědělství nebyla bez problémů. Některé zemědělské podniky byly zprivatizovány rychle a neefektivně, což vedlo k poklesu jejich výkonnosti. Tím pádem došlo k ztrátě pracovních míst a některé venkovské oblasti zažily obtížné časy.

Podpora pro soukromé zemědělství: Po privatizaci byly vytvořeny různé programy a dotace, které měly podporovat rozvoj soukromého zemědělství, diverzifikaci produkce a ochranu životního prostředí.

Počátky biodynamického zemědělství

Biodynamické zemědělství bylo založeno v **20. letech 20. století** **Rudolfem Steinem**, rakouským filosofem.

Tento systém klade důraz na **celistvost a udržitelnost v rámci celého produkčního procesu**.

Hlavními principy biodynamického zemědělství jsou:

- **Biodiverzita:** Podporuje rozmanitost rostlin a živočichů na farmě, což přispívá ke stabilnímu ekosystému.
- **Přírodní hnojiva:** Používání kompostů, organických hnojiv a speciálních přípravků, jako je biodynamický preparát, místo syntetických hnojiv.
- **Rostlinný a živočišný rytmus:** Pracuje s astronomickými cykly a rytmy pro optimální pěstování plodin a chov hospodářských zvířat.
- **Soběstačnost:** Biodynamické farmy se snaží být co nejvíce soběstačné, co se týče vstupů a výstupů.

Biodynamické zemědělství je často spojováno s antroposofickou filosofií a mystickými prvky, jako jsou astrologické cykly a speciální preparáty.

Tento systém je známý pro svou ekologickou a etickou integritu a nachází se na pomezí mezi zemědělstvím a spirituálním přístupem k půdě a rostlinám.

Počátky ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství vzniklo jako reakce na negativní dopady konvenčního zemědělství v 20. století, které zahrnovaly nadměrné používání chemických hnojiv a pesticidů, erozi půdy a ztrátu biodiverzity.

Tento systém klade důraz na **udržitelnost, ochranu životního prostředí a kvalitu potravin.**

Hlavními principy ekologického zemědělství jsou:

- **Minimalizace chemikálií:** Snaha minimalizovat používání syntetických hnojiv a pesticidů a místo nich upřednostňovat přírodní metody kontroly škůdců a hnojení.
- **Ochrana půdní kvality:** Praktiky, které udržují a obnovují půdní zdraví, jako je kompostování, pěstování meziplodin a pestré osevní sledy plodin.
- **Biodiverzita:** Podpora diverzity plodin a živočichů na farmě, což přispívá k biologickému bohatství.
- **Transparentnost:** Otevřenost a transparentnost v procesech výroby, což zahrnuje zdůrazňuje původu potravin a jejich produkčních metod.

Ekologické zemědělství se stalo globálním hnutím (více než 75 milionů hektarů v roce 2022) a získalo si podporu spotřebitelů, kteří hledají zdravější a etičtější alternativu k konvenčnímu zemědělství.

V České republice je ekologické zemědělství dlouhodobě podporováno a regulováno ve snaze přispět k udržitelnějšímu zemědělství a snížení negativních dopadů na životní prostředí.

Zdroje

Odkaz českého zemědělství, JUDr. PhDr. Antonín Kubačák, CSc., 2020

Vydalo Ministerstvo zemědělství Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 e-mail: info@mze.cz www.eagri.cz, Praha 2020 ISBN

978-80-7434-600-2

Dostupné na: https://eagri.cz/public/web/file/673285/Odkaz_ceskeho_zemedelstvi_web.pdf

Ekologické zemědělství v praxi, B Šarapatka, J Urban, 2006

ŠARAPATKA, B., URBAN, J., MÁTLOVÁ, Věra. a kol. Ekologické zemědělství v praxi. Šumperk: Pro-Bio, 2006, 497 s. ISBN

978-80-903583-0-0

The World of Organic Agriculture 2023, Helga Willer, Bernhard Schlatter, Jan Trávníček,

2023
ISBN 978-3-03736-456-7; DOI 10.5281/zenodo.757289078-3,

Dostupné na: <https://www.fibl.org/en/shop-en/1254-organic-world-2023>

MUNI
M

Masarykova univerzita

Management meziplodin v ekologickém zemědělství

Jan Trávníček
Czech Organics

Obsah

01

Funkce a typy meziplodin

- e<CEčÍ øü>>ð ê «¥«CEÿ<CEčÍ øü>>ð
ÁE»øù• « • Ł¥ÿ<CE¥»
- Lêø¶ÙCE¥Éç<Í ≥° « • Ł¥ÿ<CE¥»Č
- 1° »ê«¥øê ŠAÜ» ê
« • Ł¥ÿ<CE¥»°

02

Pěstování meziplodin

- âÿ<èùCEÙè>>ð ÿÙç°
- âêø-èçè>>ð « • Ł¥ÿ<CE¥»
- TCEŠ»CE¶É≥»CEΩ »ð
- r• <<¥»èù• « • Ł¥ÿ<CE¥»

03

Příklady z praxe

- âÿÙ±CEú° Łêø-èçè>>ð
- âÿÙ±CEú° Ê• <<¥»èù•
- efið« ¶ ±• Êð çCE
« • Ł¥ÿ<CE¥»°

T ê»èø• « • »Ê « • Ł¥ÿ<CE¥» Ù
• øCEøøø¶Ù« Ł• « BçB±ÉÙð

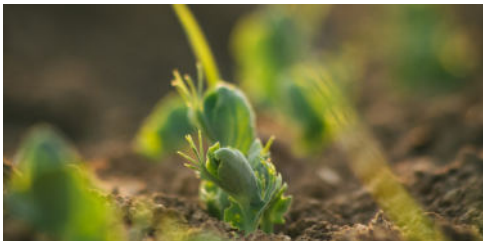

Funkce meziplodin

07 Struktura půdy

I ŸCE•ü»ß ‡Ù»CE‡• « CE«Øê»¥ùøŋ
≥«CEÉ° çCE ŸÙç° »êŸCE« è≥æØ
Ÿ• ‡É«ŋÙàù• ç«í ≥CEŋŋ ‡« ß‡‡ ‡
«ÙŁ», «ŸÉ° Ÿ° øCEfi• »Ù íÉÙèfi• »ð
CEŸÉ« è»ðŸÙç»ð ‡É«í øÉí «°Ĝ

T è»èØ• « • »É « • ŁŸŸ-CEŸ» Ù
• øCECEÙøŋ« Ł• « ßçß-‡ÉÙ

08 Změna klimatu

T • ŁŸŸ-CEŸ»° èú‡CE«úíΩøCEŸç
í ≥ŸŸŸ Ÿ«CEŋŋ• ç»¥ÙÉÙ«
Aŋŋŋŋ»ÉŋŋŁ° è í ø-èçæØí ≥-øø çCE
ŸÙç°ĝ úð« Š ŸŋŋŸàÙæøø• Ł«ð«ß»ð
Ł« ß»° øŸ« èÉíĜ åêç«ŠíΩçŋŋ, Á è
í ç«ŠíΩŸÙç»ðÙ-≥øCEŋĜ

09 Ekonomika a výnos

eCEí ŠàÙè»ð « • ŁŸŸ-CEŸ» « ÙŠ•
üè‡• « ŸCE«CEŸŸ»ðŠŸŸCEŋŋ• úí
≥»øøŸ è Łè«øÈ» À ŁÙ, ŸÉÙ, »CEŋ°Ĝ

Typy meziplodin GREENING

Meziplodina

I « B† ê• †YCEÀ ϕÙCEÍ Y-CE» Ł Ú°Ω« • »CEÙê», ù≥ ϕ<í ≥Ú
 Ńϕ»ê Y-CE»ê « ê• ¾Pεd'

Podsev

eCEϕ†•ÚÊ(èÙ êΩ•Ê•-CE)» ϕCE≥-èÙ»ðY-CE»Í »è†• ϕ»B †•
 Łê-CEŠCEŁ» Í -•Ê»ðÙê»Êêg »•úCE †• Ê(èÙê »• ù≥è ϕCE -Ĝ
 <CEóÍ ΩêCE≥-èÙ»ðY-CE»êĎ»èYfi †• « • »»¶ YCE(CEÊ°d' Í
 CE» è Ùê»Êêg ŁèøèŁ êY»èù• eZ h CE ϕ pĜ/G ϕCE -1Ĝ°Ĝ

Letní varianta

I •Êð ϕCE ×pĜ/Gê YCE»• ù≥è»è »è YCEŁ• « øÍ «»»»B
 ϕCE -1Ĝ°Ĝ

Ozimá varianta

I •Êð »•ΩYCEŁ ϕ B»ϕCE °Ĝ/Gê YCE»• ù≥è»è »è YCEŁ• « øÍ
 «»»»B ϕCE ×pĜ/G

âϕ(CE) Aèù-èÙ + (è»Ê ê CE» øÈÙT • ŁY-CE»° -PP¼

T ê»èø• « • »Ê « • ŁY-CE»Ú
 • øCE-CE»ø¶ « Ł• « BϕB-†ÈÙð

Druhy meziplovin #2

T è»èØ• « • »É « • ŁŸ-Ÿ» Û
• øŸ-Ÿ»øŸ « Ł • « ßŸ-ŸÈØ

1 MŸ-ŸÈß ≥ ŸÍ ŸØÍ

- +ŸÈ « èŸè
- >Ÿ èù • ŸÍ ŸØÍ
- vŸÈ»ß»Ø ŸÍ ŸØÍ

Koloběh dusíku

Brukvovitě

---

h° ú>ěËÙœúé úœ« ê†°Ĝ
COEfiú•ğfi• ϕø•ÙğøéŸí †Éēğ
→»üøēĜÄ, »œ†Ł••» ¶ ≥«œÉ°
Ù úœ†Éœ†•Ù• ú>œøœœp²ě-Ł
Ě » Ł••» ¶ Ÿà•Ĝ

Leguminózy a jeteloviny

---

l ú>œŸ»œ†É †° « úœÉúø, ú>
úêøÉ• œÙèŁéÉ éÉ«œ†É œúø,
ϕí †øĜ Š ¼Łø øă>ēĜœœœí 1 í †øø
Ž°œÙè», Ú†Ĝϕí †ø Ÿœ»ě†• ϕ»œí
Ÿœœ»í Ĝ

Poměr C:N

Ä, úß< †« ß†ø»é Łèøéϕß
Ù>œϕ»¶≥œ Ÿœ« ß<í , iUĜÄœø•Ù
»éŸfiøéϕ ßłłğğ †ë« é Ÿ, • »ü•
¼łłğĜ

Mobilizace fosforu

Pohanka

---

1. Pohanka je významná pro mobilizaci fosforu v půdě. Její kořeny produkují organické kyseliny, které pomáhají rozpouštět fosfor v dostupné formě pro rostliny.

Svazenka

---

2. Svazenka je druhem pohanky, která je schopna mobilizovat fosfor z těžko dostupných forem v půdě. Její kořeny produkují organické kyseliny, které pomáhají rozpouštět fosfor v dostupné formě pro rostliny.

Lupina

---

3. Lupina je schopna mobilizovat fosfor z těžko dostupných forem v půdě. Její kořeny produkují organické kyseliny, které pomáhají rozpouštět fosfor v dostupné formě pro rostliny.

Druhy meziplodin #2

T è»èØ• « • »É « • ŁŸ-Ÿ» Ù
• øŸ-Ÿ»øŸ « Ł • « ßŸ-ŸÈØ

MUNI
M

3 IÊ<Í øÊÍ <ê YÛø°

- IÛêŁ• »øê
- j • øø•Ù
- éŸŸŸ
- ÄÛ• »• ù
- ŸŸ

Table 1. Carbon to nitrogen ratios of crop residues and other organic materials

Material	C:N Ratio
rye straw	82:1
wheat straw	80:1
oat straw	70:1
corn stover	57:1
rye cover crop (anthesis)	37:1
pea straw	29:1
rye cover crop (vegetative)	26:1
mature alfalfa hay	25:1
Ideal Microbial Diet	24:1
rotted barnyard manure	20:1
legume hay	17:1
beef manure	17:1
young alfalfa hay	13:1
hairy vetch cover crop	11:1
soil microbes (average)	8:1

↑
slower

Relative
Decomposition
Rate

↓
faster

MUNI

M

Zpracování půdy #4

Měříte účinnost zpracování půdy

Tímto způsobem lze měřit účinnost zpracování půdy

+• L'Yfi• ϕù≥CEŁ≥CE ŁŸ<êùCEÙë»ð ŸÙϕ°

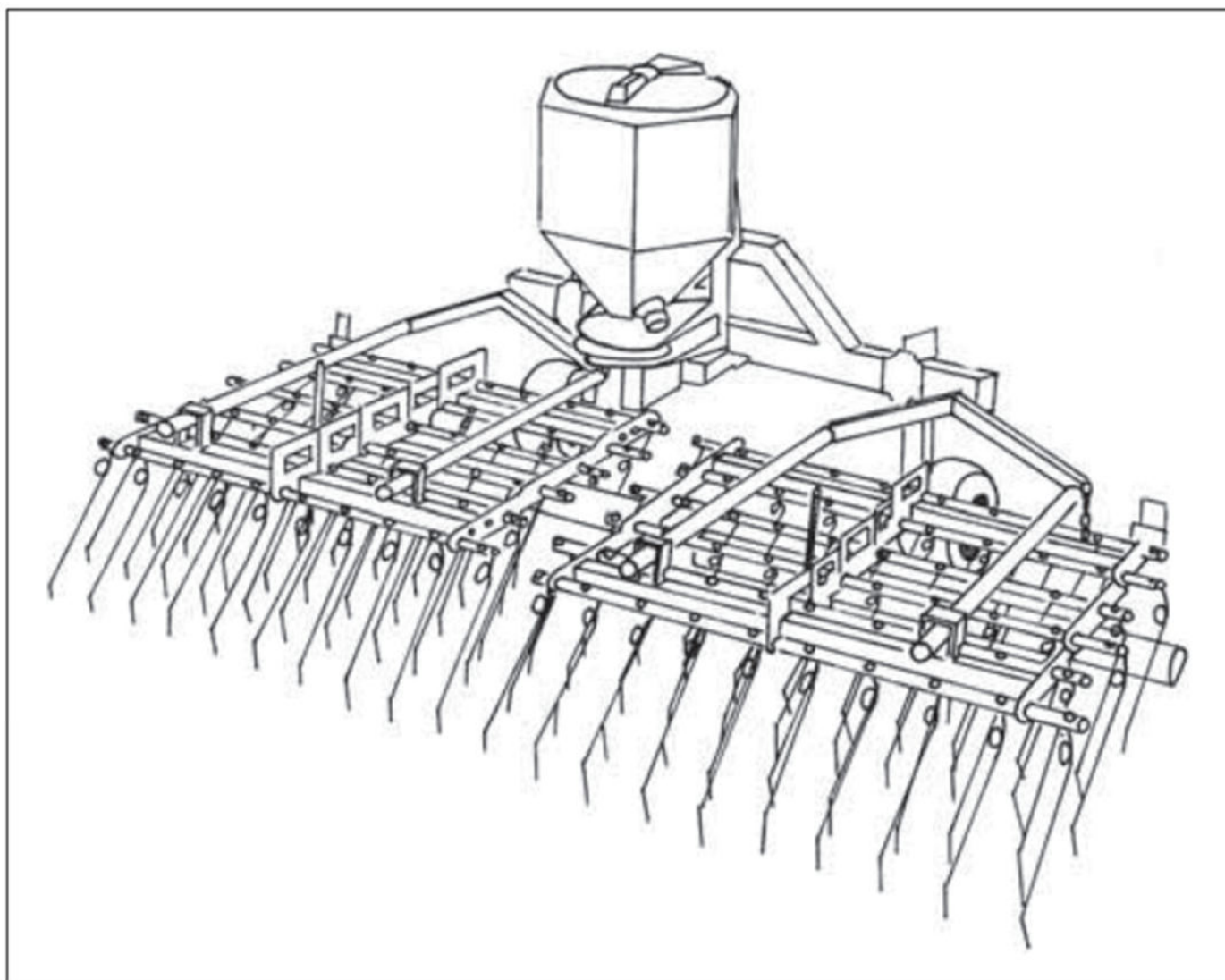
Těto údaje jsou uvedeny v příloze 1

• CE-CEU011« Ł•« BϕB-ϕÉÙ

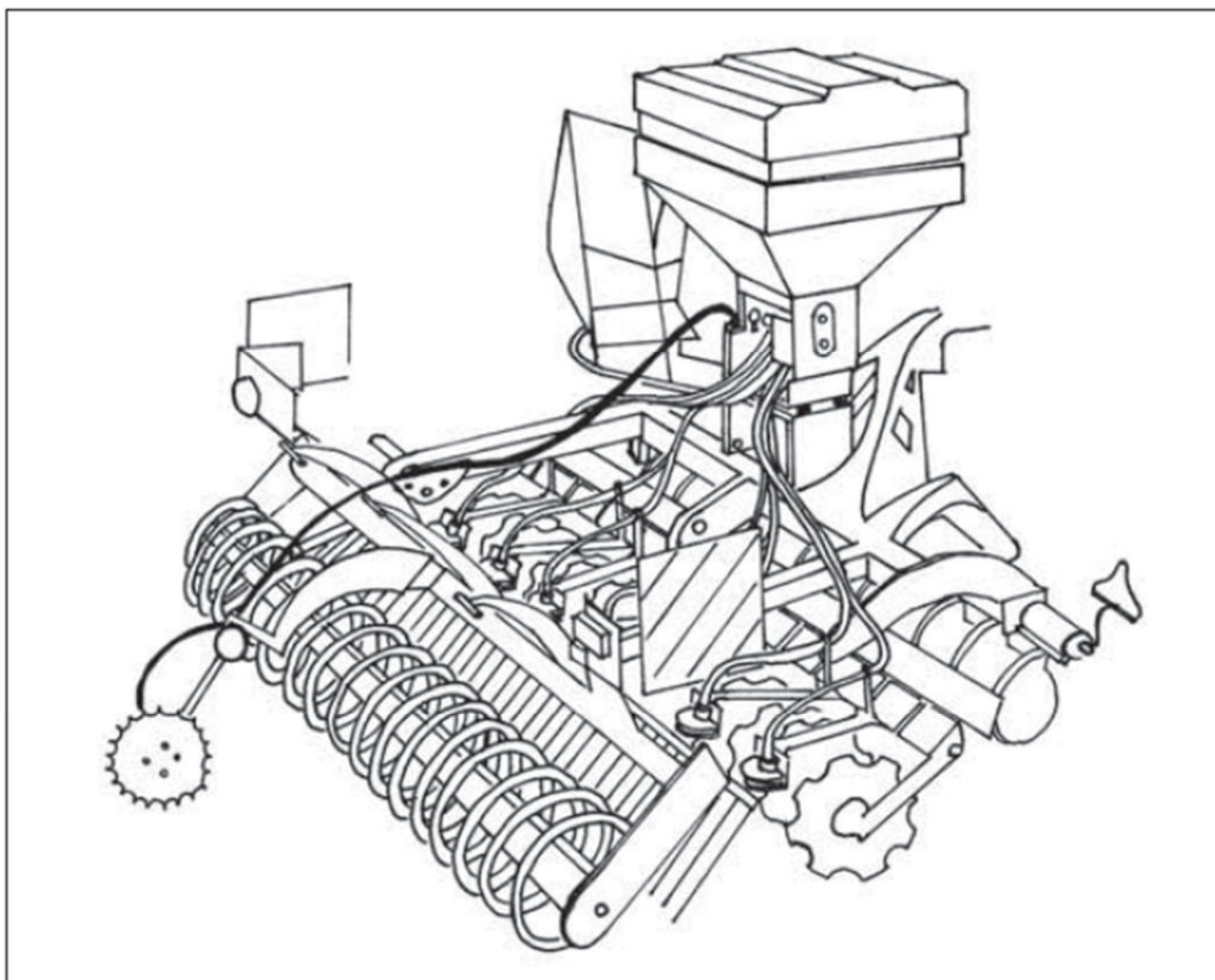

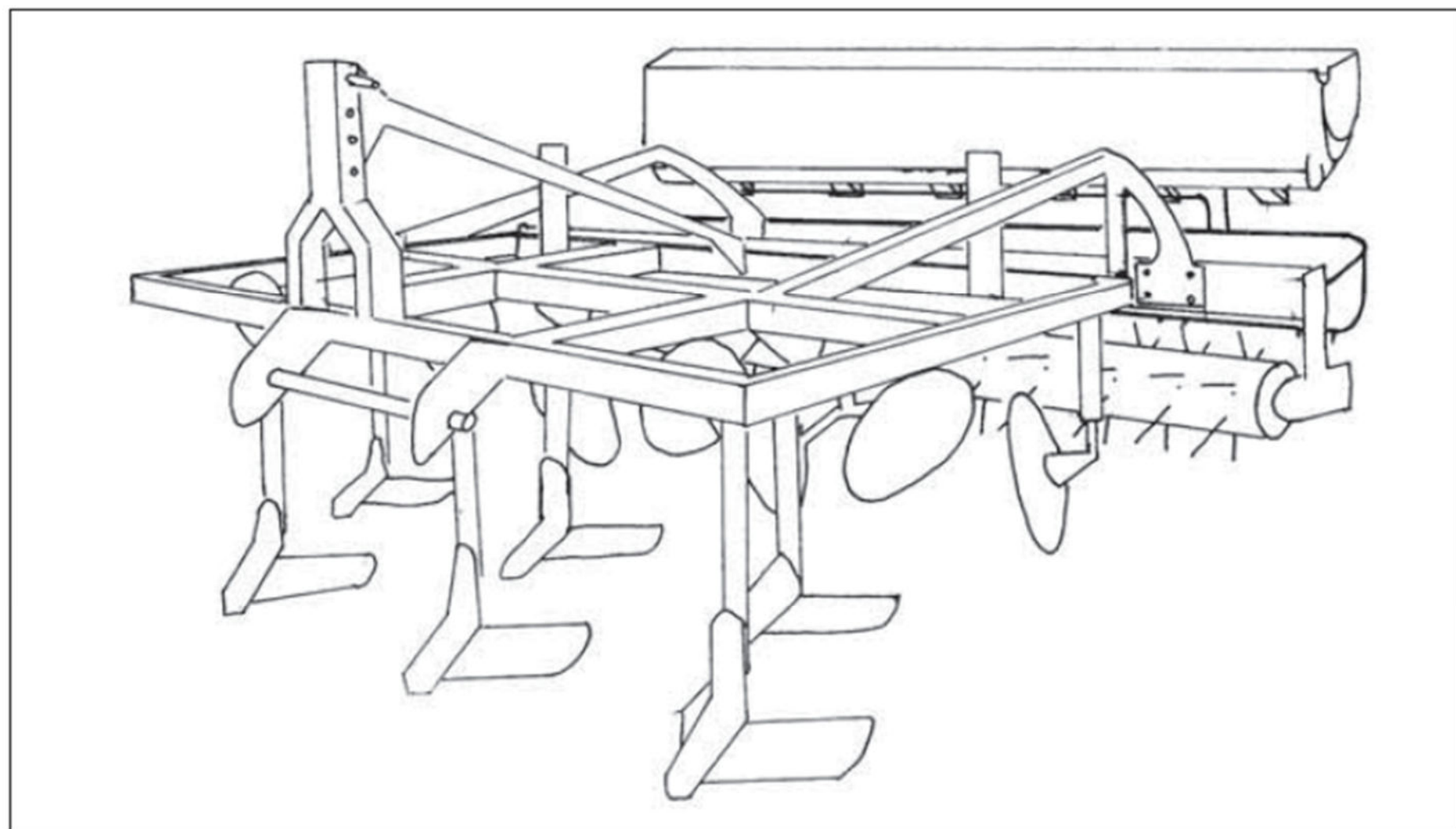

Obr. 2: Univerzální rozmetadlo v kombinaci s prutovými branami.

Obr. 3. Secí stroj s pneumatickým transportem osiva v kombinaci s talířovým kypříčem.

Obr. 4: Secí stroj s válečkovým výsevným ústrojím umístěný na rámu radličkového kypříče.

MUNI M

Terminace porostů #7

- efid« ¶ †•Éð
- eê†ÉUê
- Äë• »ð
- T Í-üCEÜë»ð
- 1¥†øCEÜë»ðäeCEçfi• ŁëÜë»ð
- Z <úê
- Ä° « <Łë»ð

T ê»êð• « • »É « • Ł¥Ÿ-CE¥» Û
• øCE-CEMúø¶« Ł• « BçB-†ÉÜø

Zdroje

Cover Crops | Agricolology

r >#t UD + r ? è»ç M•-t000t Z «00»tr T 0í#ç• Ý•0U»• t-0E#0ZEY(èùÈùè-#»#0E « èÈ0E0E » Í #»0 0UÈ• < ù«0EY#É0E#« Ý«0EÙ• #0E#è»ç ù«0EY#»0 # t#È• « t#È>èÈ "0EÍ ùè» èÝÝ-#»È>• Ž•-0G0E#t 0#U»ç• ç#»È0# ,0E#Èt è»ç «•ÈÍ <>#S >0E 0 Ž»è»ù#è-ú• »• ŽÈt ùè» ú• 0èÍ 0•ç è»ç 0è#»•ç 0#0EÍ #»0E» #•-ç#tçS
[#ÈÈY#lää□□ Çè0#U0E00'G000 ää•#0EÍ <ù• #äù0EÙ• èù«0EY#t](#)

Cover Crop Solution Chart – Grow Organic

,0EÙ•< , «0EY#0E-ÍÈ0E» , >è«ÈÍ ? «0E 0 Z <0è»#U0E0E«• Ř#0E-ÍÈ0E» , >è«Èt#Ř,0EÙ•< , «0EY#0E-ÍÈ0E» , >è«ÈÈÍ-# p'g -p--G
[#ÈÈY#lää□□ Ç0«0E-0E»#U0E0E« äù-0E0#t#t0E-ÍÈ0E»èù>è«Èt#äù0EÙ• èù«0EY#t0E-ÍÈ0E»èù>è«È](#)

Choosing and managing cover crops in organic agricultural systems

>ÈÈY#lää0E0Y«Ètç0E0#ä•Ý«Èä×p²/2×äp-ä>#U>• #L5#Y•ù• #L5»0«È#tÄ•Èt#L5U? L-p#0Y#E

Brant, V., Balík, J., Fuksa, P., Haki, J., Holec, J., Kasal, P., Neckář, K., Pivec, J., Prokinová, E. (2008): Meziplodiny. Kurent s.r.o., České Budějovice, 86 s., ISBN 978-80-87111-10-9.

>ÈÈY#lääùÝtGÜLÍGÜLäù#ä«èp--#1 pèè0EÍ è-#È ä0»>èè«• t#Y-0E#» èù0E#»è0•èè#ÈèL•»#GÈ«-#

T è»è0• « • »È « • t#Y-0E#» Ù
• 0E0E#U0E# « t• « #ç#ß-#ÈÙ0

MUNI
M

Masarykova univerzita

**Příklady z praxe:
od plošné péče až
po drobná opatření**

Jan Trávníček,
Czech Organics

Obsah

01

**Optimalizace půdních
bloků**

02

Agrolesnictví

03

**Regenerativní pastva a
ukládání uhlíku**

04

**Vytváření BIO regionů v
ČR**

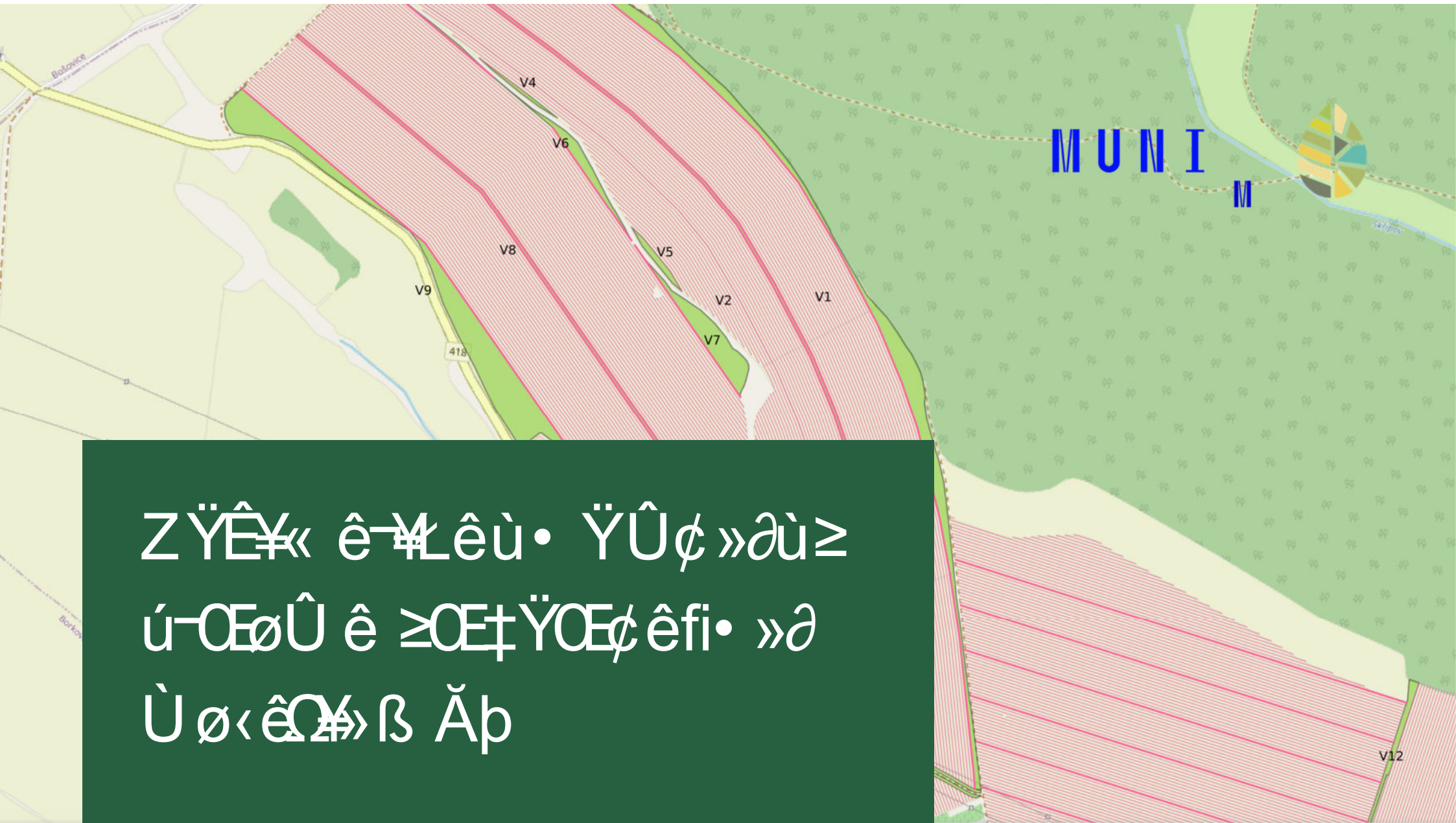
05

**Mechanická regulace
plevelů**

06

**Podpora dravých ptačích
druhů v zem. krajině**

Z Y Ê « ê Æ ê ù • Y Û ç » ð ù ≥
ú - Ø Æ Û ê ≥ Ø Æ † Y Ø Æ ç ê fi • » ð
Ù ø < ê Æ » ß Ä þ

5 »ÙÀŒ» « • »Êë» ßě
 Ê ù ≥ »¥ùøŦ Ÿ-ŒÈ ≥ °
 Ľr ed'

5»ÙÀŒ» « • »Êë» ßě Ê ù ≥ »¥ùø Ÿ-ŒÈ ≥ Ď5r ed' Ÿfi • Œ ŒÊÈÙŒ • Ÿ-ŒÈ » ß ê
 Ê ù ≥ »¥ùø Ÿ-ŒÈ ≥ ° Ÿ-ŒÈ » ß ê Ê ù ≥ »¥ùø Ÿ-ŒÈ ≥ ° Ÿ-ŒÈ » ß ê Ê ù ≥ »¥ùø Ÿ-ŒÈ ≥ °

Œ' 5»ÙÀŒ» « • »Êë» ßě
 -d', •-ŒÈ Ÿ-ŒÈ » ù • » Œø, «
 ×d' Œ-ŒÈ Ê ù ≥ »¥ùø, «

M r OZ ? DUZĀ rDĀUE, C r 5, CUZOZ ? DE
 eZl r ve~ eh5, DĀUECZ Ā5T 7170l r ĀE
 ehZ 5MZOZ ? D, M6 Ā5T 7170l r ĀE

1 ANALÝZA LOKALITY

Identifikace kritických lokalit z pohledu vodní a větrné eroze půdy, sklonitosti, náchylnosti k utužení, svahové variability a analýza stávajících podkladů jako je územní plán apod. Analýza geometrických charakteristik.

3 NÁVRHY OPATŘENÍ

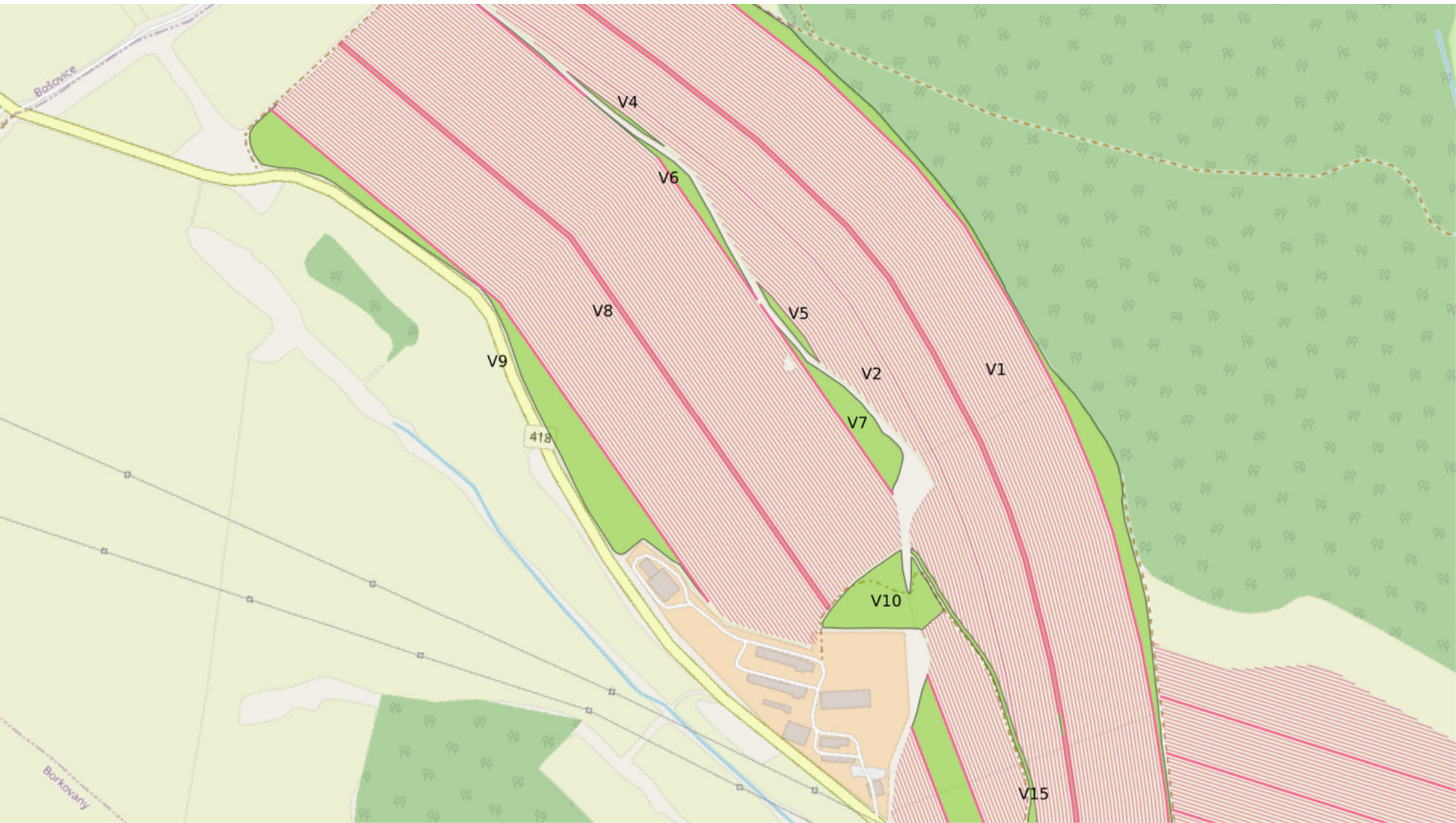
Agrotechnická a organizační doporučení. Vyhodnocení podmínek DZES. Návrh struktury plodin a návrh osevu a managementu environmentálně-technických ploch.

2 OPTIMALIZACE PŮDNÍ BLOKŮ

Optimalizace tvaru a velikosti pozemků, dostupnosti na pozemek, optimalizace přejezdů a přesevů a implementace dalších principů precizního zemědělství a kvantifikace jejich přínosů.

4 DIGITALIZACE

Digitalizace všech podkladových vrstev a návrhů optimalizace půdních bloků včetně nájezdů na pozemky do online prohlížeče, případně do LPIS.

Ø<OE→ ‡» ¥UÊÙøĂ-

MUNI
M

Ø«œ→ ‡»¥ùÉùàù
5ù«œÿß

Zdroj: FB farma zienda gricola Casaria tali

Uß« • ùøOE

Zdroj: pásy RRD Německo Wilsdorf

Zdroj: Dokument Život v mezích planety

><ê»ù¥•

Zdroj: <https://agrolesnictvi.cz/739/>

. h

Zdroj: Vlastní foto - pastva skotu PP Milíčovský les a rybníky Praha 11

. h

Zdroj: Vlastní foto - výzkumná plocha Michovky VUKOZ, v.v.i.

. h

Zdroj: Vlastní foto - výzkumná plocha Michovky VUKOZ, v.v.i.

10EÊü »ðYOEç YOEê êØ<OE» ‡»¥ùø, ù≥ ‡° ‡Ê¶ « ÛĎ-Þ-xd'

T¥»¥« ë»ðÛ, « ßê 1e+

þǵ² ≥ê

1<Í ≥° çfi•Ù¥»

1-• ‡ù≥Ùë» »¶≥OE‡•Ł»ê« Í
TCEŠ»CE‡Ê çCEÿ»ß»ðø•f#Ďú• Ł
çOEÊü•d'

eë‡°

---

efið« • »», þěþþ «
T• Ł¥ÿë‡þþěþþþ «

eOE« ß< çfi•Ù¥»

Äü• »•Š ² Þ ε -• ‡»ðù≥ çfi•Ù¥»Š
« ê'Ĝ ¹ Þ ε Ω ç»ê çfi•Ù¥»ê

eOEü•Ê çfi•Ù¥»

Ä, ‡êçúêþþþ ð‡ă≥ê
Uê øCE»ù¥ŁëÙêŁó ½² ð‡ă≥ê

r• <«ð»° ŠëçOE‡Ê¥

Z≥-ë, • »ð çCEþ²Ĝ ²Ĝ -Þ-'
éCEe çCE×ÞĜþĜ-Þ-'

r° Ÿ ‡êçú°

ZÙCEü»¶ ê-• ‡»ð çfi•Ù¥»°
ÛRE,ðØøþ-Þ ù«

IE°-Ù, ‡êçú°

Z<»ëě ¥»OEÛëÙ, ‡êçúê
r r e ë ¥»OEÛëġ çOEÊCEÍ, • »ëġÜ•
‡óÍ ¥¥»ß

Ä, • çOEÊü•

âê-CEŠ »ð¹ ×² × 5v há≥ê
wç<Šúê½²¹ 5v há≥êäçOEø

1 ê¬,ð

«OEŠ»OE†Ê¥

Ž»ê»ùOEÛë»ð

Uêçêù•

ÿê«Ê»• <†ÊÛø

- l èŁ« • úí çOEÍ ù»OE†Ê †M+ Ÿ• »Ł»ð
†ŸOE• ù»OE†Êø-ð-x
- nøOEçê †Ê«OE« ø° -ð-x
- l èŁ« • úí çOEÍ ù»OE†Ê -ð-xí ? «ê»Ê°
çOE² ð ððMü

Ł»¶ »ë«OEç»ð

Łç«OEΩ

- M«çø¶ çOEêù•
- Z eM
- UOEÛëŁ•¬• »ë Í†ŸOEë« ëŁ•¬•À

Ä¬ê†Ê»ðŁç«OEΩ

Ø<OE→ ±»¥ùÊÙø»ê ÿ<OEÿêù≥ÊœÛê»¶ ÿÛφβČ

- Záleží na domluvě s vlastníkem pozemku, je potřebný souhlas
- Vznikají vzorové pachtovní smlouvy ALS, Nadace partnerství

řeŮÛ, †êç úŮÛë ŸŦü•Č åù•¬ê Łë†êç»Ů

- Ůë≥<ê»ê Ÿfi• ç ŁÛŦfiŮĝê• ¥ Ÿfi• ç †• øêüŮŮÉČ
- øŮ»ÉŮŮê øŮÍ êŮŸ-ŮŮ• »ø°
- øŮ»ÉŮŮê ÎÛêŁøÛ
- Łë¬Ûøê
- †Ÿ<ëÛ» , fi• Ł
- « Í¬üŮŮë»ðăŮŮç†Ê<ê»Ŧ»ðÊ<ëÛ»ðŮŮç<»Í
- »ë≥<êç»ðÛ , †êç úê

[PDF ke stažení](#)

<https://agrolesnictvi.cz/>

[PDF ke
stažení](#)

RTIFIKOVANÁ METODIKA

ZAVÁDĚNÍ AGROLESNICKÝCH SYSTEMŮ NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ

(osvědčení MZe 2/2020-18133)

AUTOŘI:

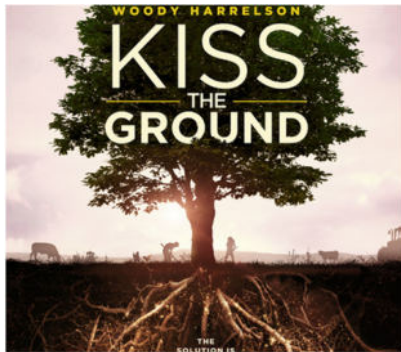
doc. Ing. Bohdan Lojka, Ph.D. ^{1*}	Mgr. Jana Krčmářová, Ph.D. ^{6*}
doc. Ing. Antonín Martiník, Ph.D. ^{2*}	Ing. Anna Chládová ^{7*}
Ing. Jan Weger, Ph.D. ^{3*}	Ing. Kamila Vávrová, Ph.D. ³
Ing. Jakub Houška, Ph.D. ^{1*}	Ing. Jana Jobbíková ³
JUDr. Helena Doležalová, Ph.D. ⁴	Ing. Lenka Ehrenbergerová, Ph.D. ^{2*}
Mgr. Lukáš Kala, Ph.D. ⁵	Ing. Martina Snášelová ⁴
Mgr. Peter Szabó, Ph.D. ⁵	Ing. Tomáš Králík, Ph.D. ³
Ing. Radim Kotrba, Ph.D. ^{1*}	

[PDF ke
stažení](#)

10EØÍ « • »Ê° ä Ù¥ç• ê

M¥‡‡ Ê≥• ? <OEÍ »ç

I Ä UU DUI rDr v r 5

5 ‡Êêú-¥‡≥« • »ÊOEÆ
I ¥-ÙOEÿê‡ÊOE<ê-
Ø<OEÆOE• ‡Ê<°

I Ê<• ê« i M<êQ»ê Ù
»ê,¥ù≥ <í OEÍ

é¥ÙOEÊÙ « • Łðù≥
ÿ-ê»•Ê°

M U N I
M

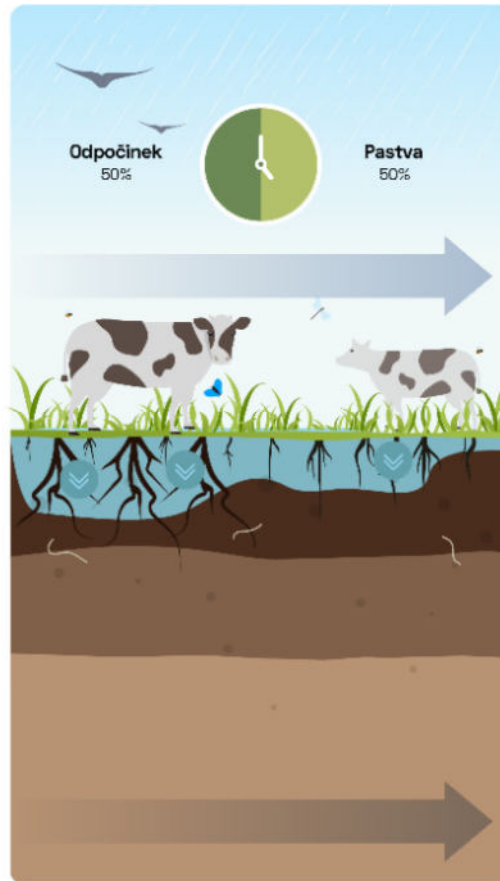
h•Ø• »• ‹êÊËÙ»ðÿê ‡ÊÛê
ê í ø¬ëçë»ð í ≥¬∅í çœ
ÿÛç° Ă×

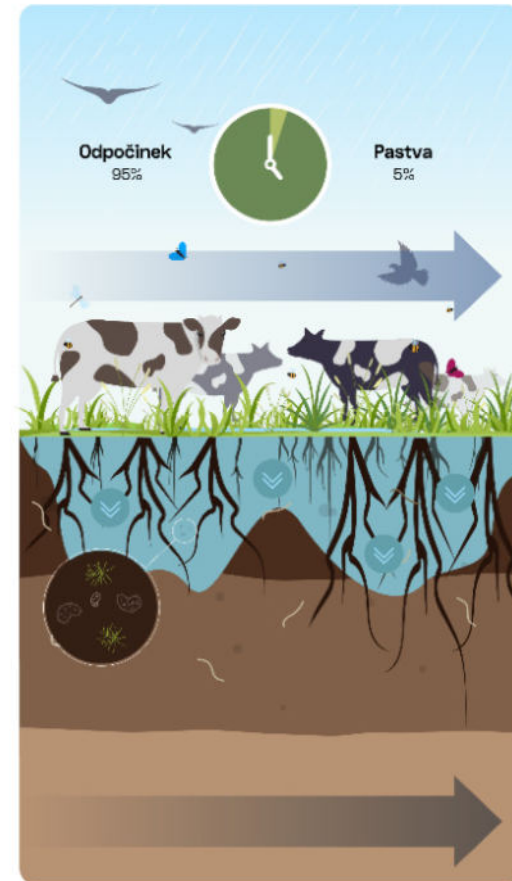
Kontinuální pastva

Rotační pastva honová

Regenerativní pastva

COE†YOEφēfi†øē ŁUāiēÊē †•Š• ‹Œí »•ΩŪ,ŠŪ»RQ∂ ≥OE»∂Êfi•Ê»Í Ÿ∂ù»» ē †Ê†Ū-ēgøÊ• ‹ēΩ†ŒŒ « †»β
 Ū,ŠŪ»ēg ‹ŒŒŒÍ ŸŒŒŒ »ē Ł• «»gøφ• Ū°ŠŪÍΩŸŪφÍĜ

FIGURE 1: Carbon sequestration potential of global adoption of regenerative agriculture

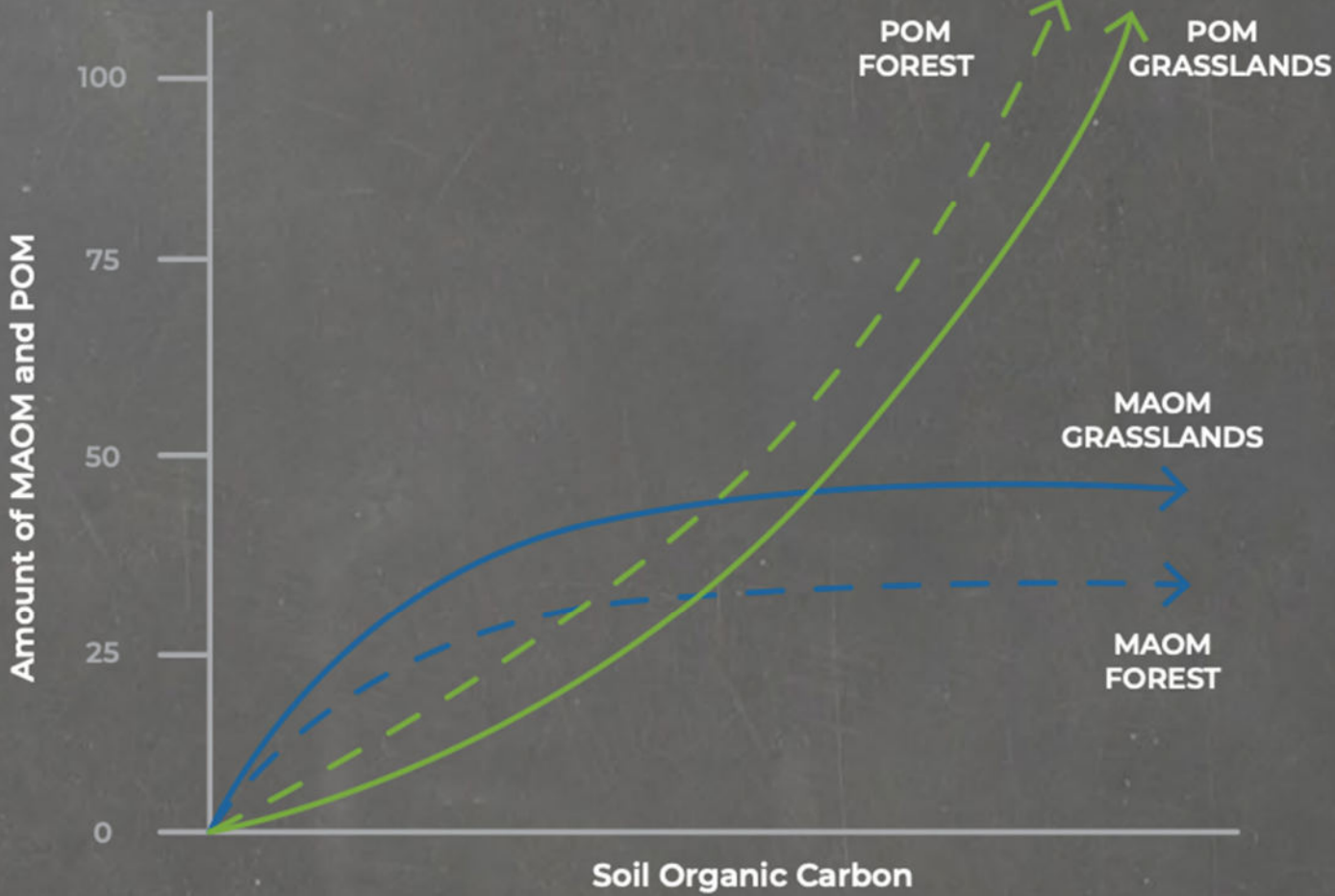

efi•tÉÖŠ• »è« Ê•»ÊÖE
 « °,¬•»ÖÖÙ, ··ÿ•«•»Ê
 ÍøêLÍÖ• ÿÖÊ•»ÿÿÿ ÿÖÊ
 ‡•øÙ•tÉêÿ Í¿øÍ Ù
 ÿÛøßÿ ÿÛø° ÖtÖÍ
 «ÛL»ÖÖÖø¶ è Ö•
 »•ÿêÛøßÿÖÖÖú»¶ Š•
 ú°ù¿Ö« «Ö¿¥ «°ù¿•
 ÖÖtè¿»ÖÍÊ Êêø «ÖLtè¿¶¶
 t«ß»° Ù t«ßøßtø¶¶
 ÿÖÖÍøÛÿ ¬• ¥ «ê¶¶
 t«ß»° úÍÖÖÍ «tÖÖÿêê
 T•Lÿÿê»ð ÿê»¬ ÿÖÊ
 t«ß»Í ø¥«êÍ Ìe, d
 ÍÛêø ÿÛÖÖÖÍ ÖtÖÖÍ Ù
 øÛøêL° ÿÖÊ ‡•øÙ•tÉêÿ
 Í¿øÍ Ù ÿÛøß ÖêÖÊ
 tÉê•Ö¥ ÖÖtÉêÖÖÛê»ð
 ÖÖøÍ Í¿ÿÛ¶Ö t
 êÊ«Öt¶¶»Ö

IPCC Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems.; Intergovernmental Panel on Climate Change, 2020;

POM/MAOM of Different Environments

adapted from Figure 4 in Cotrufo et al. 2019

Pasture Project
AT THE WALLACE CENTER

eZT

Dřevní - celkový « dřev »

“Zranitelný uhlík” se skládá z uhlíku »
celkový » celkový » celkový dřevní
» dřevní jeho cyklus je rychlejší (rostliny jej
tedy rychleji dýchají a ztrácejí ve formě CO₂),
což umožňuje zpřístupnění živin rostlinám
prostřednictvím rozkladu.

Tato frakce organické hmoty je uhlíkem »
celkový (např. obdělávání půdy nebo
nadměrná pastva), ale teoreticky může hromadit
uhlík po neomezenou dobu.

I » dřevní eZT z
celkový dřevní » celkový
» celkový dřevní »
celkový dřevní »
celkový dřevní »
celkový dřevní »
celkový dřevní »
celkový dřevní »

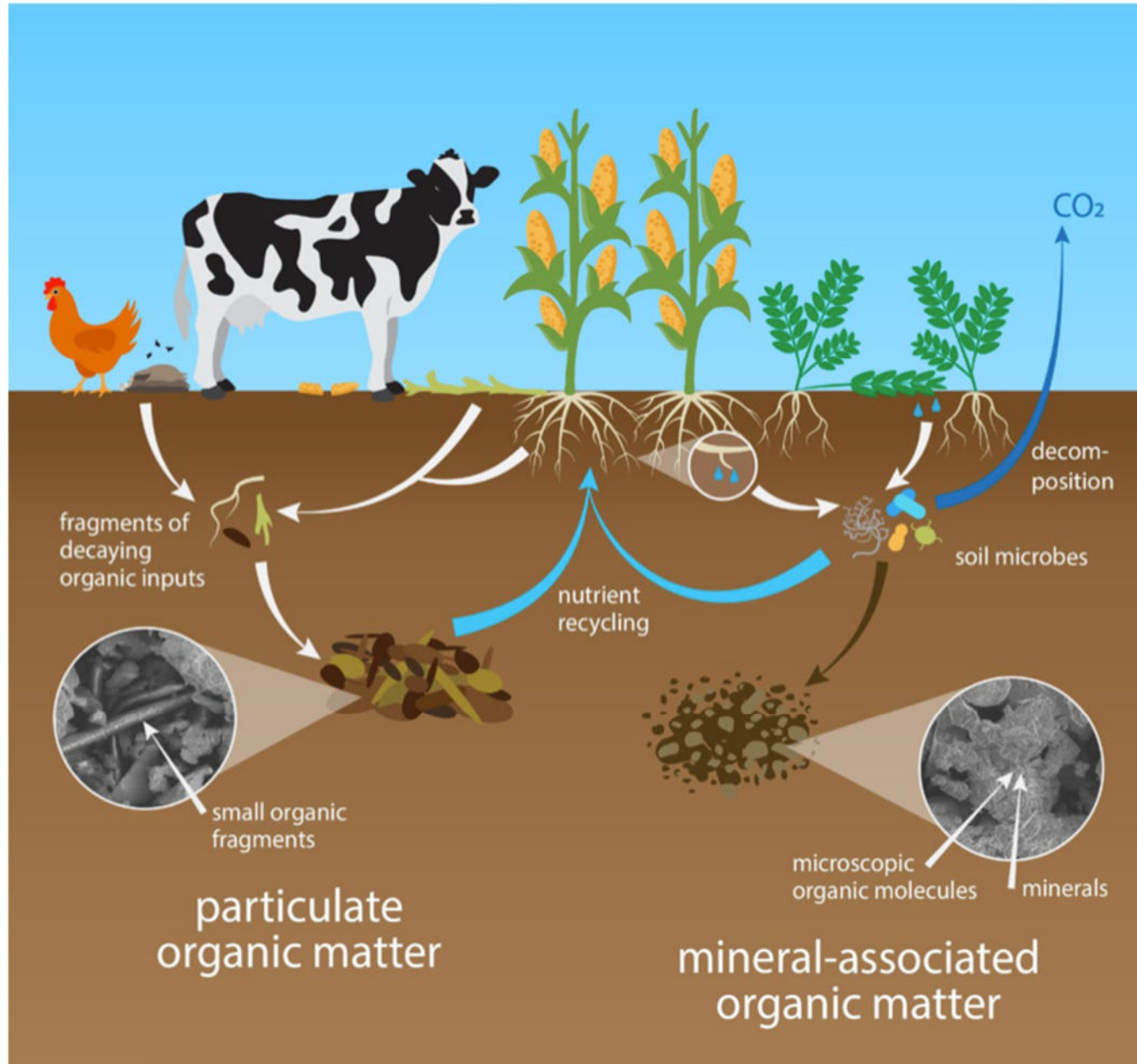

T Z T

„Chráněný uhlík“ vzniká, když se CO₂ v půdě přeměňuje na menší molekuly včetně mikrobiálních těl nebo organickou hmotou, která se vyplavila přímo z rostlinného materiálu nebo byla přeměněna mikroby.

Díky spojení M^{OM} s minerály je nejstabilnější (perzistentní), má delší dobu rozkladu a potenciál zůstat v půdě po staletí. Jeho spojení s minerály také znamená, že obsah M^{OM} v půdě se po určité době nasytí, i když se tento bod nasycení v jednotlivých ekoregionech a půdních typech liší.

I »d« ø° T Z T Ł•
 †»d« êúð≥CE•r• øĚCE>CEŮŋ≥CE
 «¥øCE†øCEÝÍ †ø•Ěø¥»d«¥
 Łěúß<° †z-í øŮ ÝŮø»dú≥
 «¥»• <ě-ŮŮ T Z T
 ĎĚĚÝ†iää□□ Ğø-CEĚ-†ø¥ŮCE
 øŮ• †ĚĚøCEøĚ

efi»OE†° <•Ø• »• <êÊÛ»ðÿê †ÊÛ° Č

h•Ø• »• <êÛ• ÿÛç°

Äð• »•Š¼Pε üê†í ÿÛçêÛ•
ÆL¥<•Ø• »• <êÛ•ĜL• ç»OE
†Ê»OEÛ•Êß ÿê†• »OEÛŠç°
Ł>í úêp ç• »Ĝ

Sekvestrace uhlíku

5E ðÊÛ»ðí ðëçë»ðí ≥ðíĝ êÊOE
OEð eZ, ĝÊêð T Z T ÊêĜ

Kořenový systém

U• »êí, OEÛê», Ûð•¬•Ê,
ÿOE†Ê †ù>OEÿ• » Û°ÊÛêfi•Ê
<OEŁ†ë>¬Ωð ðEfi• »OEÛ, ††Ê¶«Ĝ

Zadržování vody

UêÛ°, OEÛê»ðOEú†ê≥í
OEðê»Ûð¶ ≥«OEÊ° ê ÿÛç»ð>OE
ŠÛOEÛ• ç• øÛ°, ,ð
Łêç<ŠOEÛêùð †ù>OEÿ»OE†ÊÛOEç°Ĝ

Mikrobiální život

Ä, øê¬ ŁÛðÊÛ•¬ð¶ « »OEŠ†ÊÛð
øEfi• »OEÛ, ù>Û, « ß, øÛ ê
»• »êí, OEÛê»ðÿÛç° í «OEŠÁÍΩ•
<OEŁÛOEÿÛç»ð>OEŠÛOEĜ

[eê†Êí <• ÿOEÛ ùÊ](#)

Ä°ÊÛëfi• »∂ + ∑
«•∅∕OE»ÛÛ . h Ä¹

MUNI
M

+DZ <• ØACE»
Ä•¬ø¶ COE†Êß<ëø°

IOEÍ üê†»OE†Ê

L• ç¥»• ü» , +DZ <•OYOE»

r¶« ßfi³⁄⁄⁄ε ε Ł• « ßçß†ø°
 OE†≥OE†YOEçéfiOEÙè» , ù≥ Y-OEü≥Ω•
 »° »ðÙ <•Š¥« Í +DZĜ

³⁄⁴Æ«• «ĝ -² ÞÞú ≥ê

â• « ßçß-ü¥»êOE«»¶¶ YÛçßĝ
 Yß†Ê-¶¶Ùð»ê êŁ•-• »¥»°ĝøÊ•fið
 OEü≥OE†YOEçéfiΩð†YOE• ü»ßÙðü•
 »•Š - ² ÞÞ ≥• øÊêÛ Y-OEü≥Ĝ

+YOEçYÙ• <ŁYÊê ü 5â -ĜÞ

MêŠç, «OEøΩ †OE«»¥ÊOEØ°
 ¥†Êê-OEÙè»OE »ßøOE¥Ø YOE,ÊOE»ðØÛĝ
 úí çø° Y-OE†OEÙ° ê ú¥ç,-• øĜ+°-OE
 <•ê-¥OEÙè»OE »ßøOE¥ØÙ, †êç• ú
 OEÙOEü» , ù≥ †ÊOE«Û êÙ <OEü• -Þ-x
 †• ù≥° †ÊOEØçê-Ĝ,Ĝ

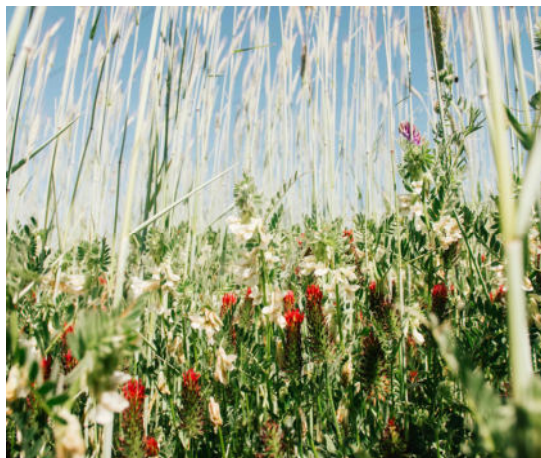

IOEÍ üê†»OE†Ê

+¥OEç¥Ù• <Ł¥Êê ú 5á -Ĝ

---

eß†ÊOEÜë»ð « • Ł¥ÿ-OEç¥»ğøÙßÊ»êÊŒ
ÿë†°ğ «OE»¥ÊOEç¥»ðŠšê-ğÙ, Š¥Üë
«¥øOEÿ,Ù°

l • ÊøëÜë»ð†• Ł• « ßçß-ù¥

Tð†ÊOEÿ,OEÙ, « ß»Í ŁøÍ, • »OE†Êðê
¥†ÿ¥ëü¥ë 1 » ° OEÊ•Ùfi• », ù≥ çÙ•fiğ
†øÍ ÿ¥»OEÜŒ ê¥»ç¥ÜçÍ ë»ð
ÿOEêç»• †ÊÜÜGI ÿOEÍ ÿ<ëü• †
Æ<< ëfi†øOEÍ , øOE-OÍĜ

l OEü¥ë»ðŁ• « ßçß-†ÊÜø

---

l OEü¥ë»ðÿOEç¥»¥øLê†ê»ë ÿß†ÊOEÜë»ð
Ł•Œ•»¥»° êŒ•ŒŁÿ<ëüOEÜë»ðÿfið«OE
»êÆê<< ßĜâê« ß†Ê»ëÜë»ð¥çð
Ł»•Ù, ≥OEç»ß», ù≥ »êÊ<≥Í ÿ<ëü•Ĝ

p_p

p₋

p_x

p₁

p_x

p₁

p₂

p₃

p_{1/2}

p_{1/4}

p_{3/4}

p_p

Ä, ŁÜ°

TOEÛeù•ğ çÛÙßê

+ ,Ê • øCEØNø, «
Ł • « ßçß-ù • « » • †ÊëüĈ

. ê †

---

e<êùCEÙ»ðÙ°Êž• »ðŁ • « ßçß-ùÛ
Q ≥-éÙ»ð« †«†ÊÏðð»
ÆøÊCE • «Ĝ

åç<œΩ Ž»ê»ùCEÛë»ð

1OEËëù»ð Ÿ<œØê« ° Û†Ĝ
øCE« • <ü»ð êøÊÛÊĜ

efið → ŠŸÊŒÊŸ

+ŸCEçŸÛ • <ŁŸÊê

---

l ŸCE→ ü», Ÿfið†ÊÍ Ÿ øCEù≥<ê»ß
ŸÊëüðù≥ ç<Í ≥ÛğÙŁëù», ù≥ <CE†ÊŸ» ê
†Êê»CEÛŸÁĜ TCE»ŸÊCEŸ»ØÛ • fi•Ω»CE†ÊŸ
CEç ÚCE<»ðøÛĜ

v ç<ŠŸÊ→»CE†Êê ê øŸ« ê

---

l ŸCE→ ü», Ÿfið†ÊÍ Ÿ Ÿ Î <CEç»CE†ÊŸ
ŸÛç ê Łêç<ŠŒÛë»ðÙCEç° Û
ø<ÊŸ»ßĜ

rí <Ÿ†« Í †

ZÊ•Ûfi• »ð COE†Êß<ëç†øê
êøCEÍ <Ÿ†« ÍĜ

T • ù ≥ ê » ¥ ù ø ë ‹ • Ø Í ¬ ê ù •
ÿ ¬ ù • ¬ ù Ā²

L • ϕ »OE→Ê¶

ϕ < Í ≥ °

Ÿ→Ù•→Û

åëø-êϕ»ð Ÿ«»ùŸŸ

C-êÙ»ð« Ÿ«»ùŸŸ• « Ω Ù° Í ŠÆðœŁϕðÍ Ù
<Û†ÉœÙ¶ÆèŁŸŸ→Ù•→ ê ≥-êÙ»ðŸ-œŸ»° Ğ
¾ε Ÿ→Ù•→Ûø-äùðÛ• †Ù<ùz»äùz² ù«
ŸÛϕ° Ğ

, •-œŸ-œ »ë
<•ØÍ-êù•

e<ÍÉœÙ¶ ú<ë»° ğ <œÊêù»ðŸ→ üøëĝ
<œÊΩäùðŸÍÉœÙ¶ ú<ë»° ë ø-äù• »ð
Ÿ→Ù•→ êŠ - Ÿ†É° ë ÛßÊ,ð ¶ŁŸœŸ<œ
≥-êÙ»ðŸ-œŸ»Í ê « • »,ð üê†œÙ¶œøœ
Ÿ<œÙ° øœ»ë»ðœŸ• <êù•Ğ

T • ŁŸiëϕøœÙë
øÍ-ÊÙëù•

M-äù• »ðŸ«ŸÆ»ðΩ Ù, , øê ≥-êÙ»ðŸ-œŸ»°
ë « • »,ð ¶ŁŸœŸ<œ ≥-êÙ»ðŸ-œŸ»Í ê
»• »ðÊêø »ë<œù»ë Ÿ<œ »êùê†œÙë»ðĞ
eœŁœ »ê ≥œÍ úøÍ ŁŸ<êùœÙë»ðë
Û »ë, • »ð Łë†œù †• « • » Ÿ→Ù•→Û »ê
Ÿœù<ùz ŸÛϕ° Ğ

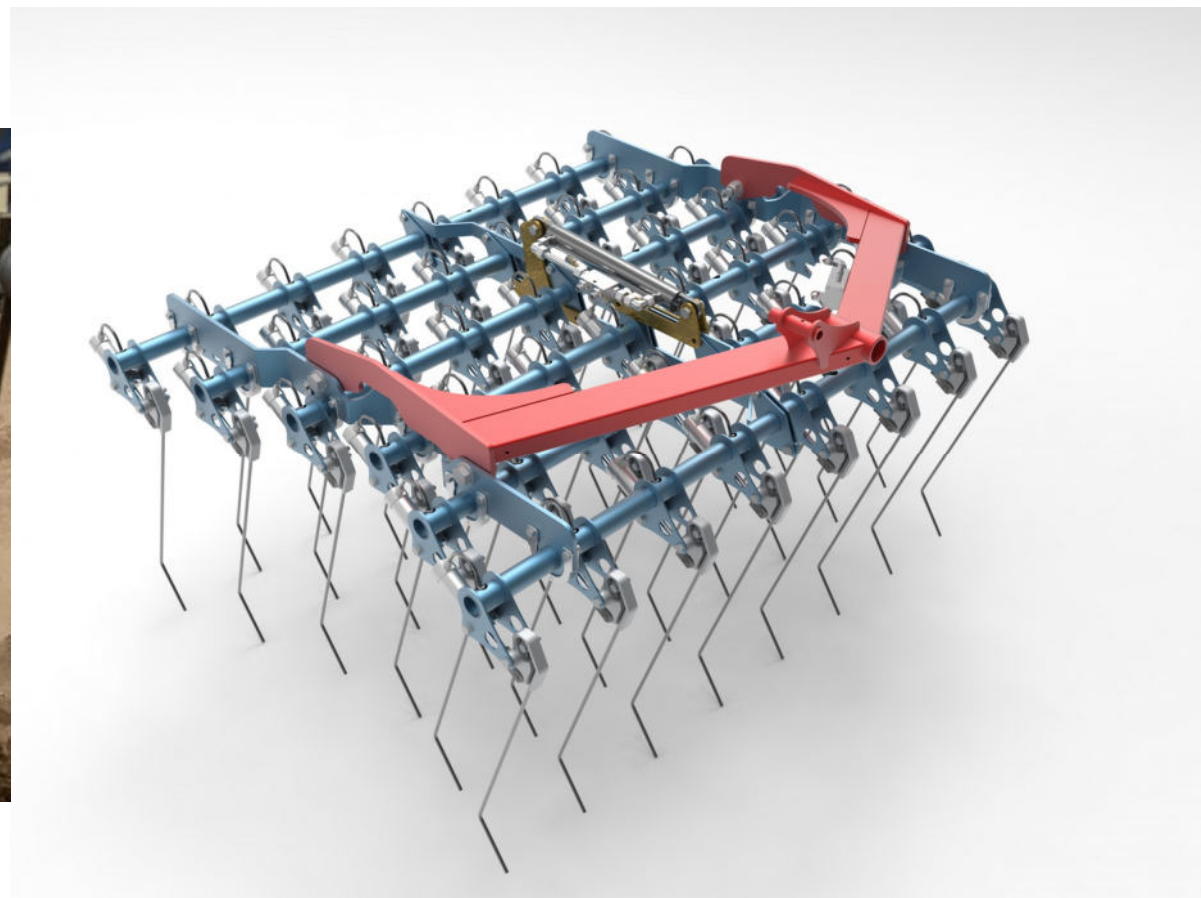

Další plodiny	Odplevelování naslepo	Vzcházení plodiny	5 cm	10 cm	20 cm	40 cm
Bob	XX	X	X	XX	XX	XX
Hrách	XX	-	X	XX	-	-
Vikev	X	-	X	X	-	-
Lupina	-	-	-	X	X	X
Čočka	X	-	-	X	-	-
Sója	X	-	X	X	X	-
Brambory	XXX	-	-	X	XX	-
Světlice	X	-	X	X	XX	-
Len	-	-	-	X	XX	X
Řepka	-	-	-	-	X	-
Cukrovka/pohanka konopí	-	-	-	-	-	-
Proso	-	-	-		X	-
XXX = odplevelování může být prováděno intenzivněji				Zdroj: "Der-fortschrittliche Landwirt" (Prosinec, 2010 edition, no. 23) Franz Traudtner & Heinz Köstenbauer		

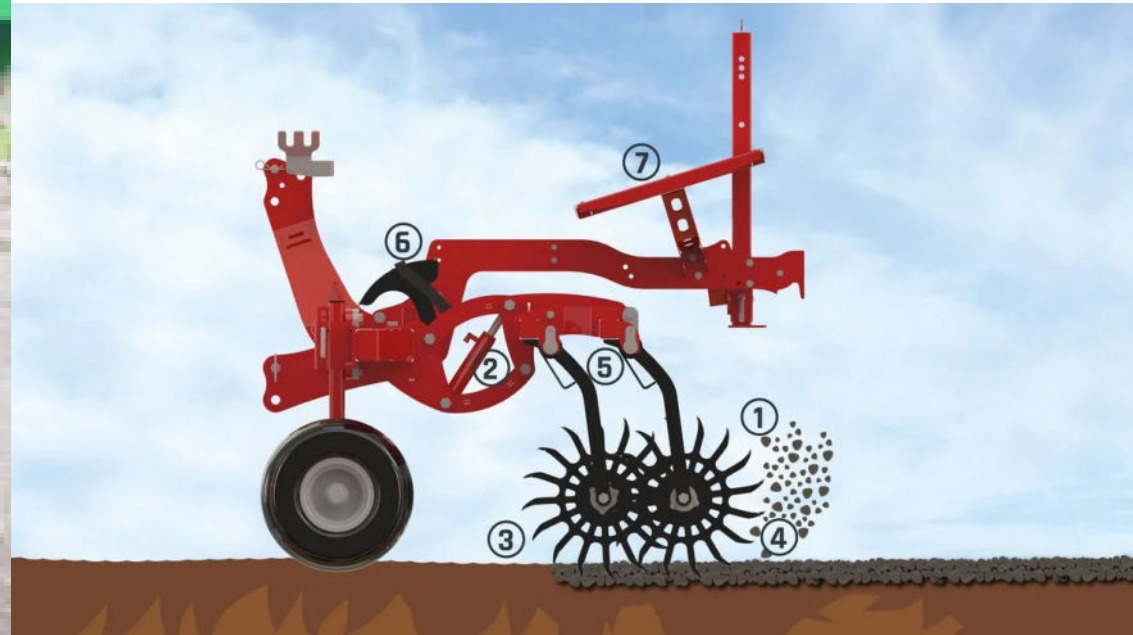
OBI LNINY	ODPLEVELOVÁNÍ NASLEPO	VZCHÁZENÍ PLODINY	1 LIST	2 LISTY	3 LISTY	ODNOŽOVÁNÍ
Špalda	-	-	-	X	XX	XXX
Pšenice	-	-	-	X	XX	XXX
Žito	-	-	-	-	X	XXX
Tritikale	-	-	-	X	XX	XXX
Oves	X	-	-	X	X	XX
Ječmen	X	-	-	-	X	XX

- = neprovádějte odplevelování
 X = odplevelování s opatrností
 XX = standardní odplevelování
 XXX = odplevelování může být prováděno intenzivněji

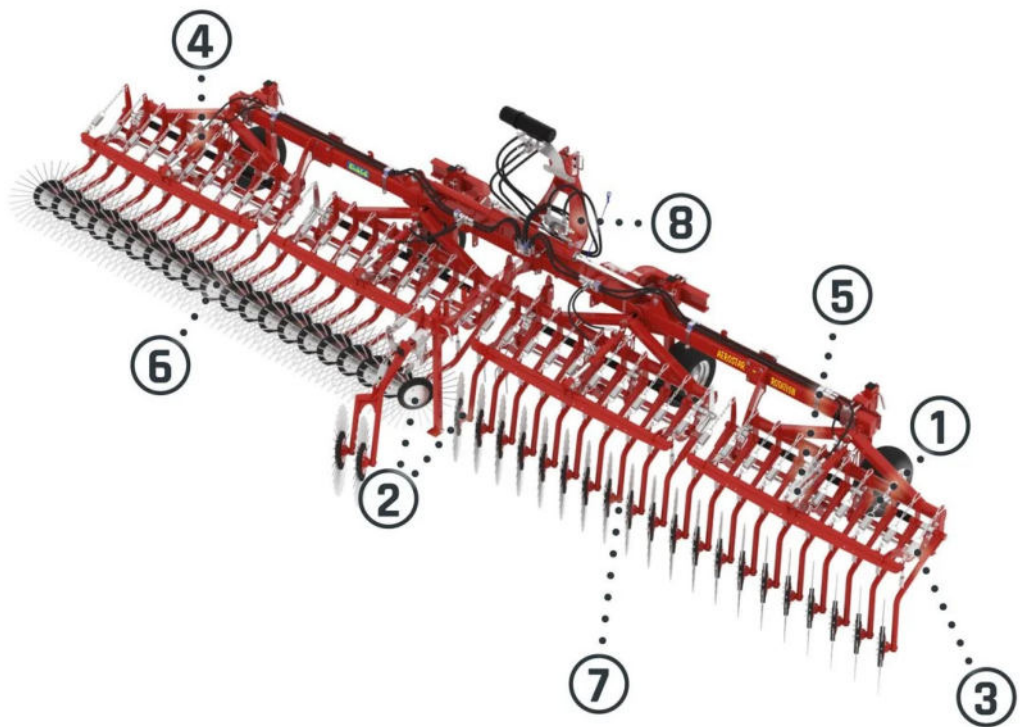
Zdroj: "Der fortschrittliche Landwirt"
 (Prosinec.. 2010 edition, no. 23)
 Franz Traudtner & Heinz Köstenbauer

Zdroj: Treffler, Hatzenbichler

åçœî ? ‹œœ• øç5»ú—ùø

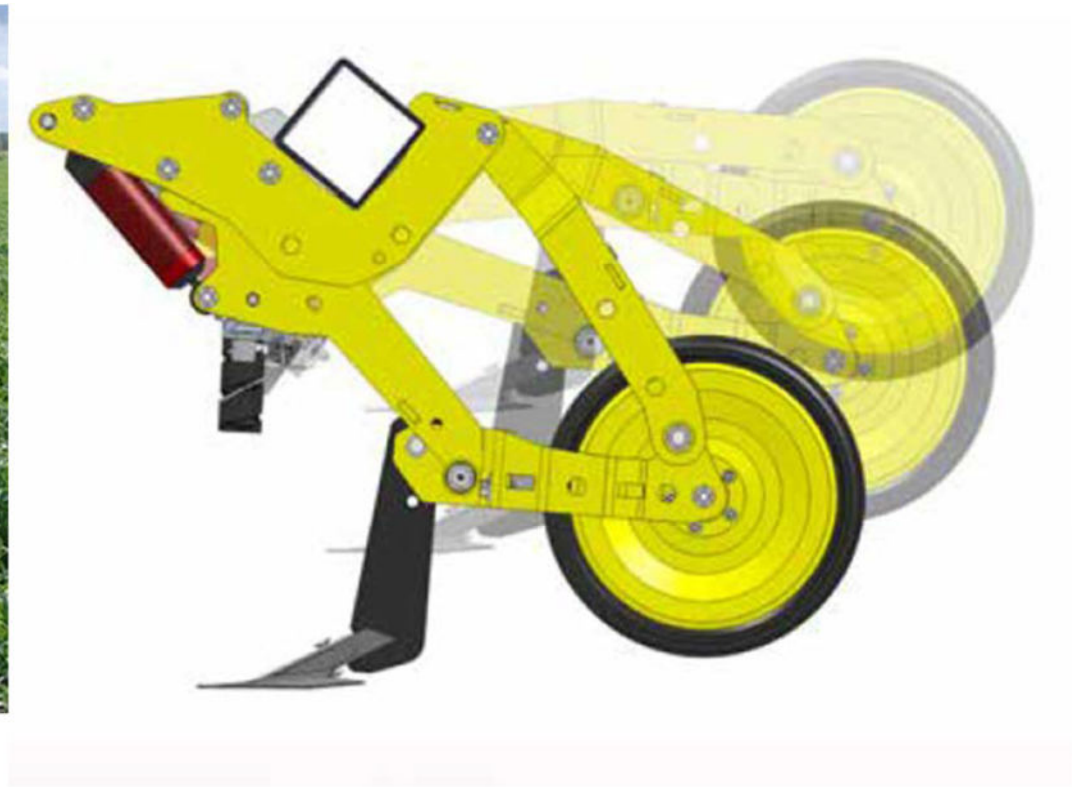
åç«œi 5»ú—ùø

PLODINA	PRUTOVÉ BRÁNY	PRECIZNÍ PRUTOVÉ BRÁNY	ROTAČNÍ BRÁNY	ROTUJÍCÍ PRUTOVÉ BRÁNY
Ozimé obilniny	✓	✓	✓	✓
Jarní obilniny	✓	✓	✓	✓
Kukuřice	✓	✓	✓	✓
Sója	✓	✓	✓	✓
Cukrová řepa	●	✓	✓	✓
Řepka	●	●	●	●
Bob	✓	✓	✓	✓
Hrách	✓	✓	✓	✓
Lupina	✓	✓	✓	✓
Brambory	●	✓	-	✓
Dýně	✓	✓	✓	✓
Len	●	✓	●	✓
Kmín	●	✓	●	✓
Speciální plodiny	●	✓	●	✓
Odplevelování naslepo	●	✓	-	✓

✓ = vhodné

● = omezené využití
(nutné doplnění o další nástroj)

- = nevhodné

åφ<œïO° ùø•Øò<φ

åç«œï 5»ú—ùø

Vytrvalé druhy plevelů

Z ú• ù»β

Ääü• Û• Ø• ÊêÛ»ðù ≥ †• Łœ»
Ä, †ø°ÊΩ Ûäü• ÛèŁë» »ê ÝœŁ• « • ø
åë†œú»ðê œŁ« »œŠœÛëùðœœøë»°

Generativně
množené

1<í ≥° Ýfi• ÛëŠ»β †• œŁ« »œŠíœäüðø• »• <êÛ»β
hœŁ, †fiíœð†• Ýfi• †• Û, ð« Ý-œ‡° ê †• « • »°
U• ÊÛœfiü• Ø• ÊêÛ»ð œŁ« »œŠœÛëùðœœøë»°

Ä• Ø• ÊêÛ»β
« »œŠ• »¶

1<í ≥° Ýfi• ÛëŠ»β †• œŁ« »œŠíœäüÛ• Ø• ÊêÛ»β
Tœ≥œí †• œŁ, †fiœÛëÛ Ý-œ‡° ê †• « • »° Ğ rÛœfiø
Û• Ø• ÊêÛ»ð œŁ« »œŠœÛëùðœœøë»° í Z †‡• »ø Ğ
œfi• »œÛ¶Û, úβŠø ğ, -ê≥œí » ğ ≥œ°

Nejvýznamější druhy

nsZ ÄEM

r v eZODI r àãM 15j Äà

hÍ « • ·

~~CEÍÍ ¶ACE¶ ¶au¶¶ÝÍ ¶~~

- ? • » • « eÄÙ » » CEŠ » »
- e « CEÍÍ øù • ¶ • « » è çCEpP PPP ø¶
- , ðfi • » » ¶ • « » ° ğCE¶Ù « ğ
CEØê » ¶ùø , « ¥ ≥ » CEÚ
- hT e ØpPεĝ Ù ° ¶CEøë ø-äÙCEÉ

eàh eO àDÄà

5-° Ê ¶ØE « • Ý • » ¶

- Ä • Ø • Ê ê ÄÙ » » » CEŠ » » ÝCE « CEùø
CEçç • » øÙ ú ¶ • « • » °
ĎçCEpP PPP ø¶d'
- nðfi • » » ¶CE¶Ù • « Ê ê ù ğCEØê » ¶ùø , « ¥
≥ » CEÚ ğ Ł • « ß ç ß - ¶ ø CEÍ Ê • ù ≥ » ¶ ø CEÍ

PCHÁČ OSET

Cirsium arvense

- e « CEÍÍ øù • Ý - CEçÙ ê ¶ • « • » í pP
PPP í pPP PPP ø¶
- Ä • Ø • Ê ê ÄÙ » » » CEŠ » » » » » ¶
ÝCE « CEùø ø CEfi • » CEÚ , ù ≥ Ù , ú ß Š ø Ú ğ
CEù ≥ « , fi • » , ù ≥ » ê Š • ø
- nðfi • » » ¶ Ù ß Ê • « ê « CEÚ « Ù ¶ Ê » » » »
« • Łø

h•ØÍ¬êù• ,ÁŒÈÙæÍ Āp

Z « • Ł• »ð, ðfi• »ð ŁŒÈù-ê†ÊðÙ, †ø°ÊÍ

Ä° †ŒÈøë¥»Ê• »Ł¥Ê †• ü• »ð

âêù«ë»ß»ðÙ° †• « • »ß»ð ê-¥øÙ¥êù•
ú¥Œ« ê†°

eŒŒfi• ŁëÙë»ð ê Ù° Ù-êüŒÈë»ð

ŠŤOVÍK

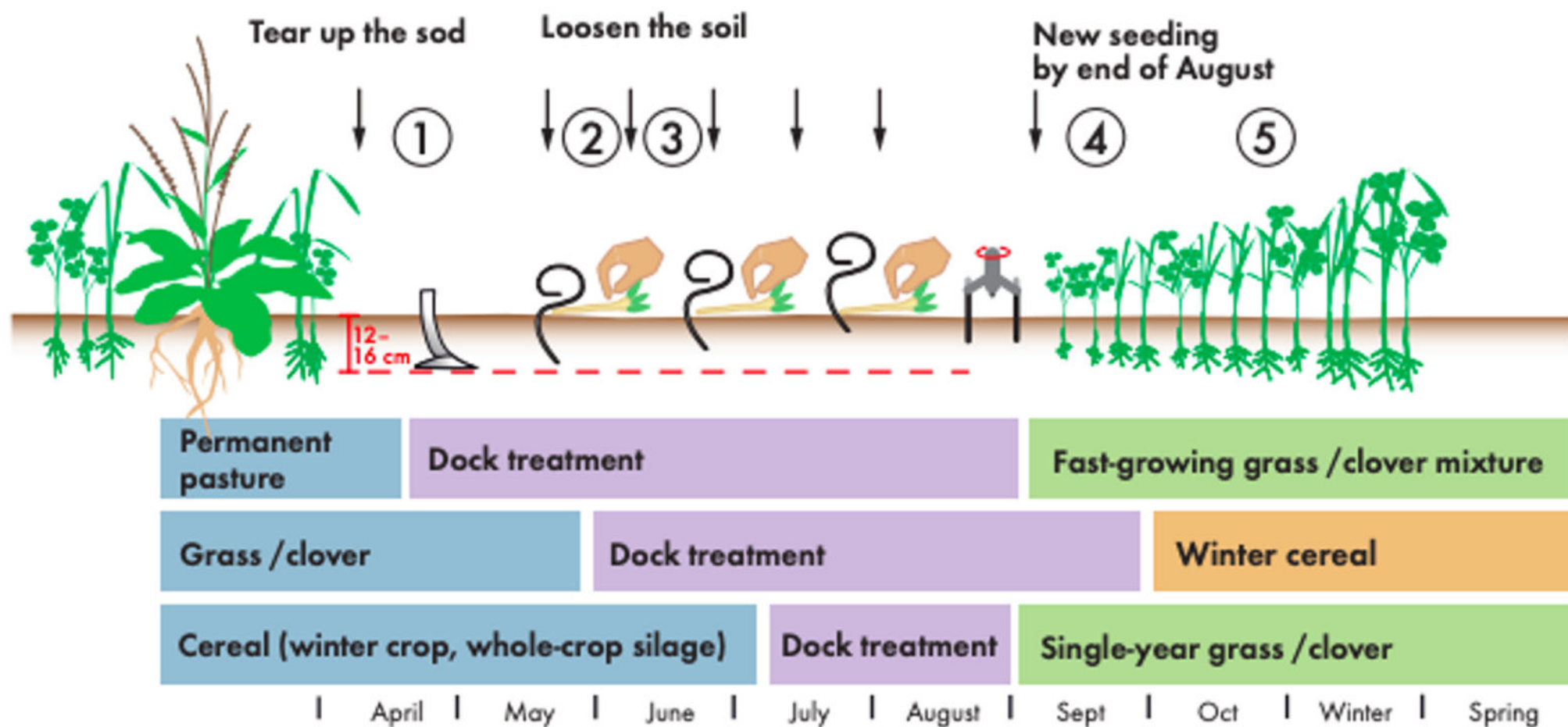

T • ù ≥ ê » Æ ù ø è « • Ø Í - ê ù • , Ê Æ Æ Æ Í Ù 5 å

ř å ë † ê ø » ∂ Ω Æ ø ø Æ ∂ » ∂
ø Æ í • » Æ Ù † ≥ Æ ø « ù ø Í
Æ ø † Æ Æ ú Š Æ Æ » Ù
ø Æ í • » • ù ≥ « Æ † Ê - Æ » ° Ğ ř

- Oddělit regenerační část rostliny od zásobní.
- Zajistěte, aby 100 % rostlin bylo podřezáno.
- Šípové radličky s minimálně 50% překrytím
- Hlídejte překryv pojezdů strojů
- Zapamatujte si / zaznamenejte si, kde se nachází kořenové krčky na povrchu země
- Sledujte výskyt nových kořenů, aby jste věděli, kdy je potřeba znovu zasáhnout (cílem je vysušit krčky).

FiBL

h•ØÍ¬êù• Yù≥ëü• Äp

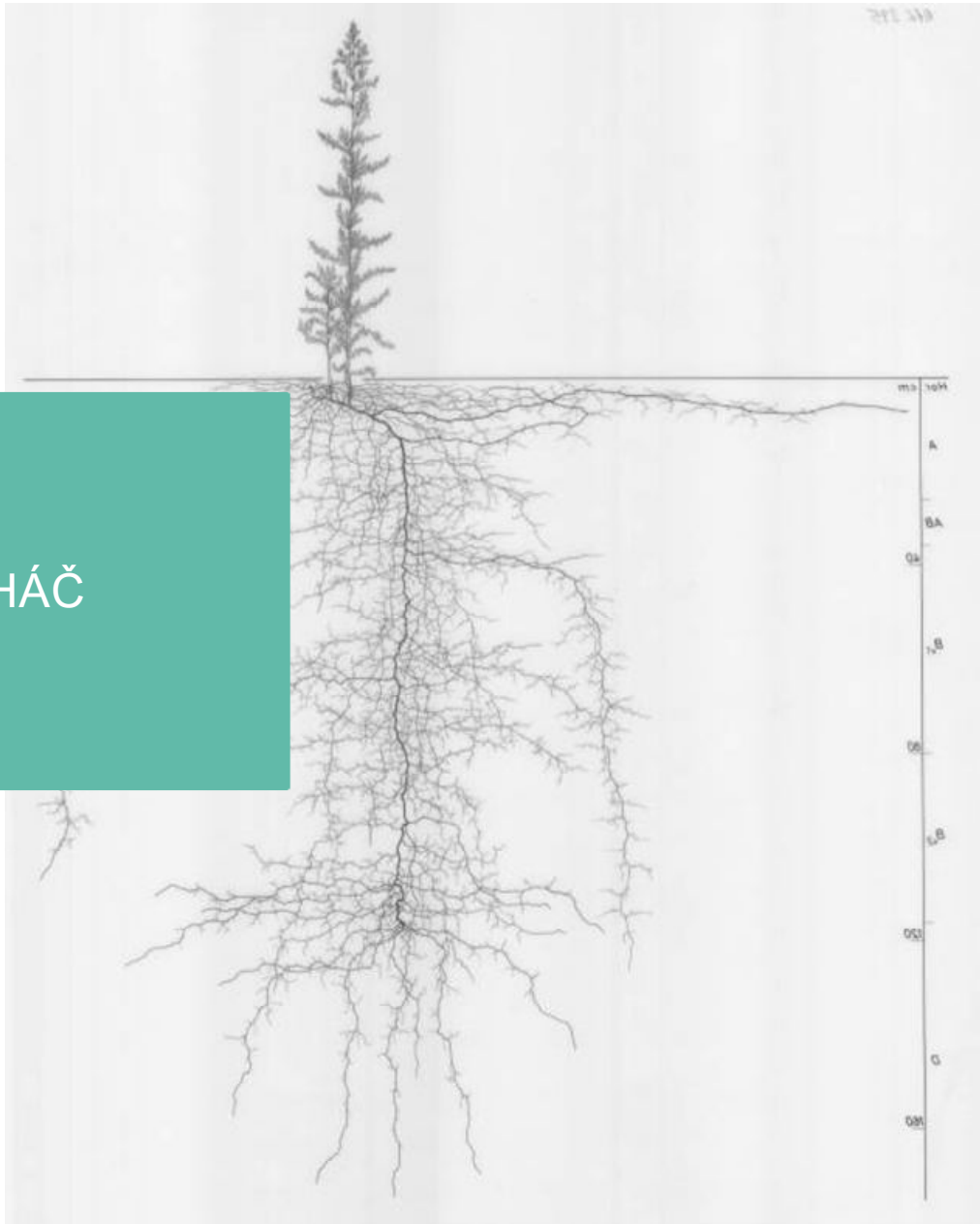
l Êfiæë»ð Y-œç¥» í ŁéfiêŁ• »ðùàù•¬•Ê, ù≥
Yàù»¥»ĐÙœŕŕŕ, øéd'ê Š¥Êê

Ä° †œøë¥»Ê• »Ł¥Ê †• ü• »ð

Z YêœœÛê»¶ Yœçfi• ŁëÙë»ð

PCHÁČ

Mechanická regulace pcháče v EZ

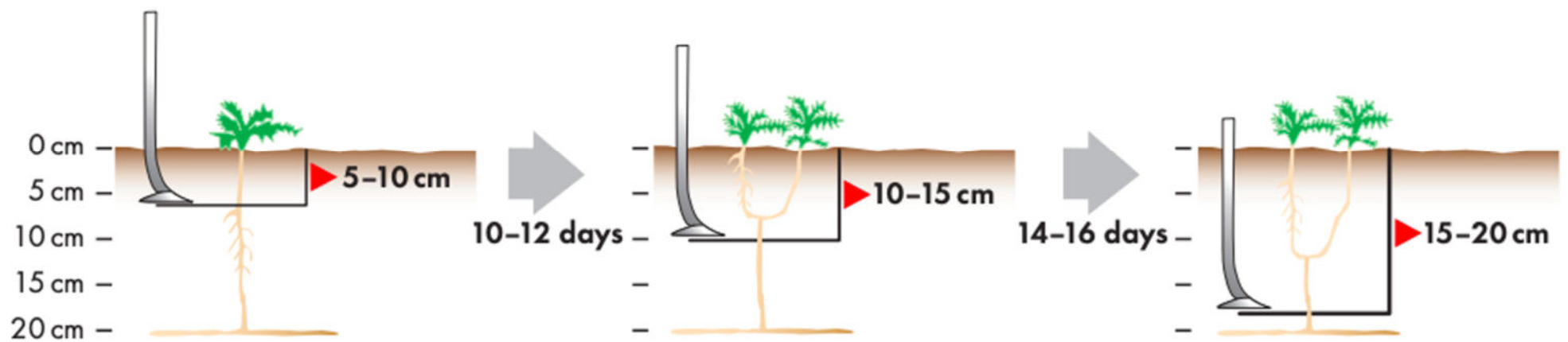
řU•ΩĪ ü¥»» Ω,∂Ω†OEĪ †Ě<OEΩĝ
øĚ• <¶ « êΩŸOEφfi• ŁëÛêù∂
<êφ-¥üø°Ĝ

T B-ø¶ ŁŸ<êùOEÛë»∂ ŸÛφ°
ĎOpb ù«d'Ω φOE†ĚêĚ• ü»¶ ø
OEφfiλ»ÍĚ∂ †ĚOE»øÛÛ° †∂» »∂
<OE†Ě-¥Ĝ

- Nezasahujte příliš brzy
- T B-ø¶ ŁŸ<êùOEÛë»∂ ŸÛφ° ĎOpb ù«d'Ω φOE†ĚêĚ• ü»¶ ø OEφfiλ»ÍĚ∂ †ĚOE»øÛÛ°
- eOEüø•OE»êOEŸBŸOEÛ»OEĪ «OEü¥¥êü¥Łë†OEÛ ŠÛ» ŸOE†ø¥»¥
- ZŸêøÍOE Ÿfi•Ω ŁφĝOEø«¥» Ÿüzeü φOE†ëz»• <Û†ĚOEÛ¶ŸêŁ• 1ë³ -¥†ĚÛ
- ĎOEøÍ φ »• φOEùzeŁ∂ø < ùz-¶« Í <Û†ĚĪ ĎÍÍ ùz-¶-¶ŸOEŸŸOEÛ» ŠĚ• ê» †ŸOEÀΩ φ»OEĪ Łê « B†∂ü ŸOEφ«ĚĚøÍd'

Figure 1: Stubble tillage in summer: Progressively grabbing the thistle at greater depths

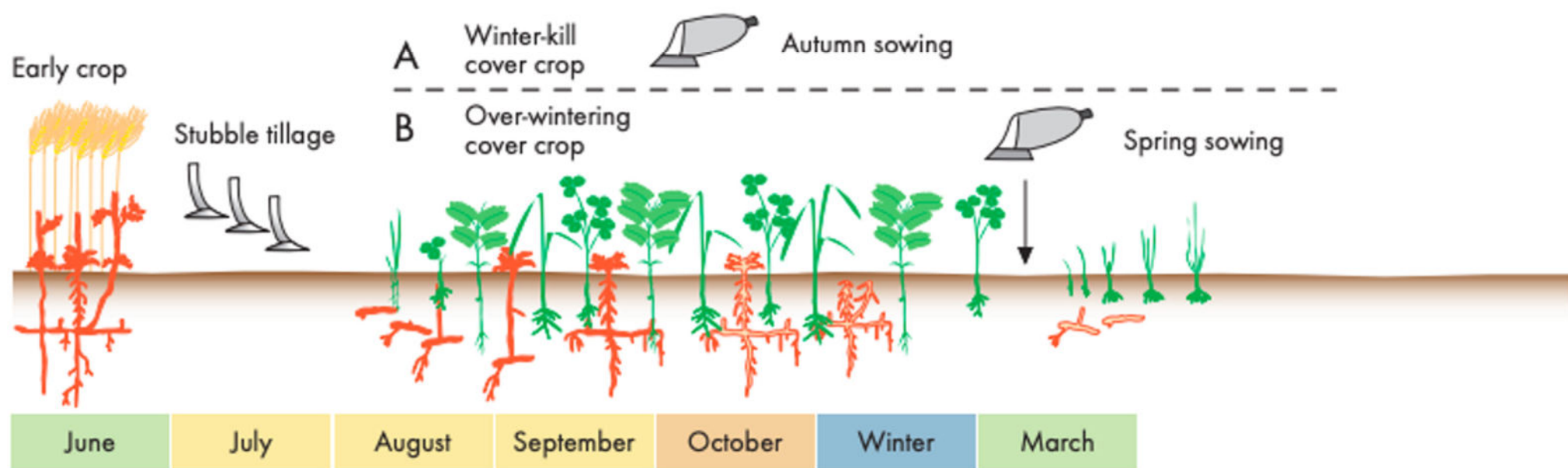

Thistle control under humid temperate conditions

Figure 2: Overall strategy: After stubble tillage, disturbing and suppressing the thistle

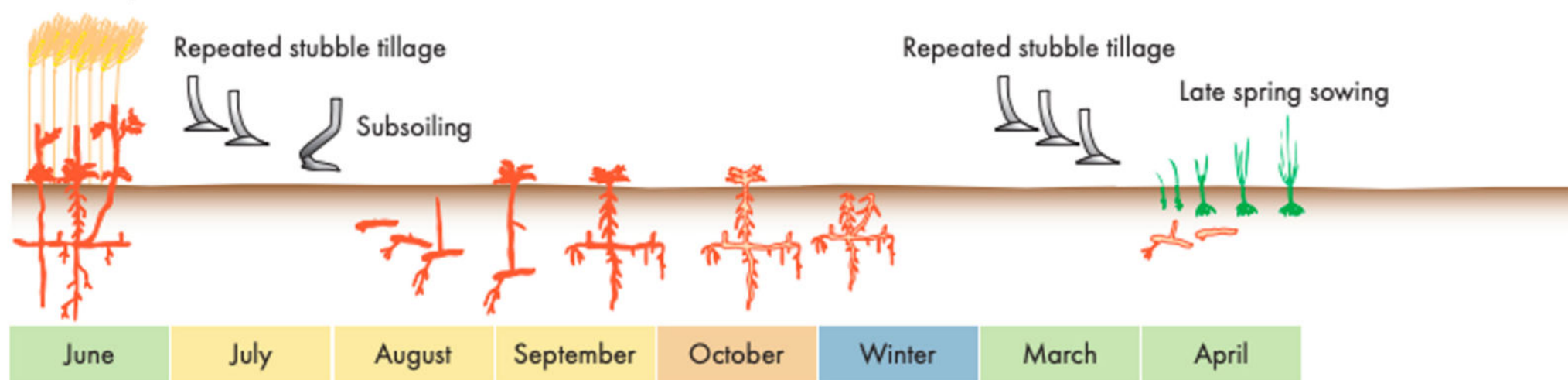

Thistle control under semi-arid conditions

Figure 3: Overall strategy: Disturb mechanically the thistles to deplete and dry off the roots in spring and summer

Winter crop

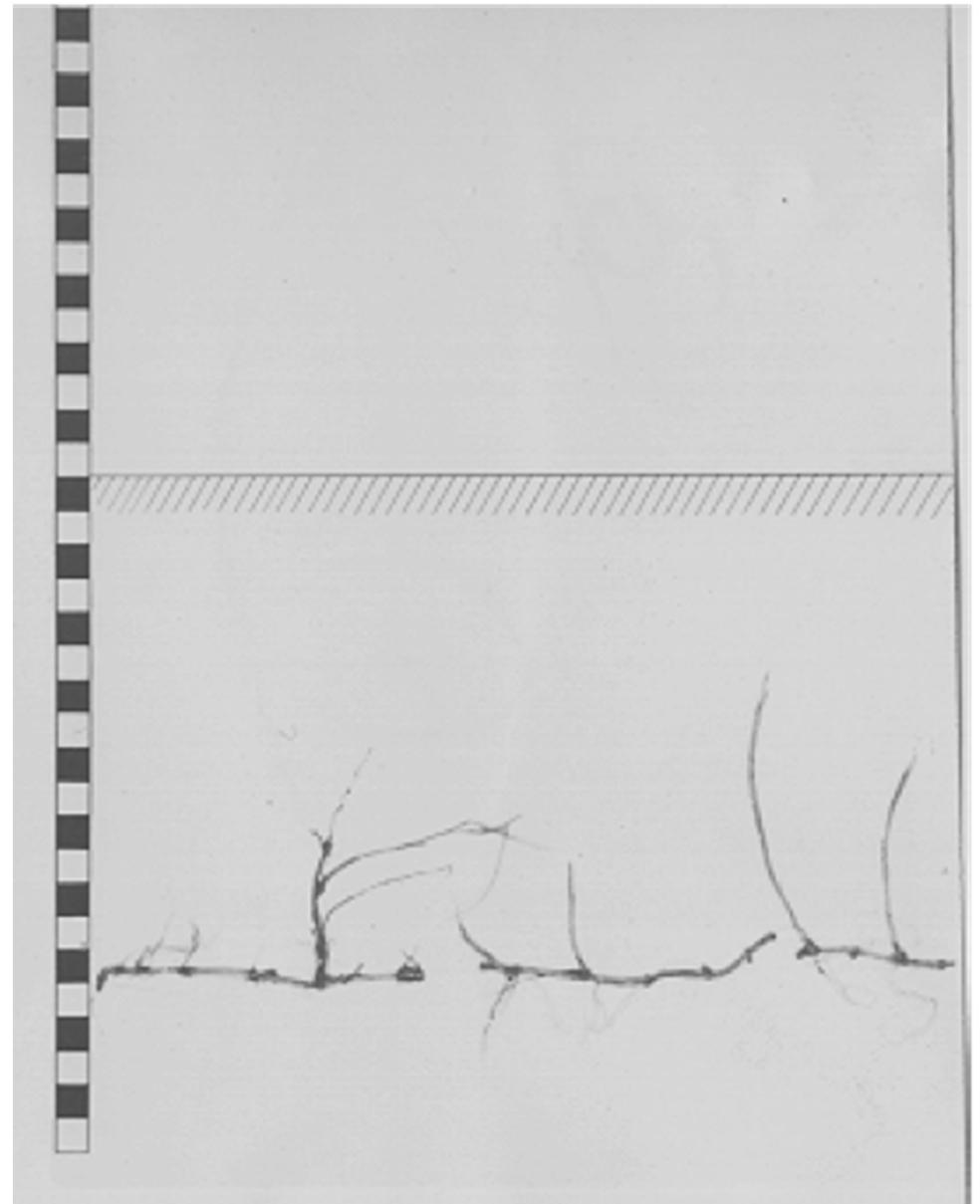
h•ØÍ¬êù• ÿ, <Í Āp

Hluboká orba

Střídání plodin – zařazení víceletých píceňin
(vojtěška)

Pravidelné podřezávání

Zelené hnojení - hořčice setá

ÄŸç•CE

T • ù ≥ ê » ¥ ù ø ë ‹ • Ø Í ñ ê ù • Ÿ ñ Ù • ñ Û

Ù • ø CE CE Æ ù ø ¶ « † • « ß ç ß † È Û

ČTPEZ

ve spolupráci s
Czech Organics

1 ä-p-x

The image shows two wooden birdhouses with metal roofs placed in a field. The birdhouse on the right has a square entrance hole with a wire mesh and some straw inside. The background is a blurred landscape with a house and a car.

Podpora dravých ptačích druhů v zemědělské krajině #5

MUNI
M

eOE, ÊOE-øêOEú• ù»ë

Hraboš polní

Ďě-ùOEË»»Í»úí-í†dŦ ø-øúOEÙ, « †<í ≥• « †•Øí-íŦàù» ŸOEù•Ê»OE†Ê
≥<éúOE, • ŸOE»æOEĎT†ùOEĚ† ê<Ùè-††dÙŁ « ß†ß-††ø†† ø<è» ßĚe<OEĚOEŦ
††Êè-èù• ŸÊèùàù≥ úí †• ø ŸOE≥»æŁ†ß»øÍ Ÿ†»»èÙ-OEøè-††èù>ğø† †•
≥<éúOE,† ŸOE»ø>OE»ßÙ° †ø°ÊŦŦ

Ptačí budky - konstrukce

Ptačí budky - počet

Uèpø« üÊÙ• †• ü»øú° « ß-° ú,Ê†»†Êè-OEË»° xè' úí †øğ êú° †•
†»æŠ†è ŸOEù•Ê»OE†Ê ≥<éúOE, ÙÙ †OEúß »•ŦÙßÊ,ø>OEÙ, †ø°ÊŦĠ Uèøè†° »è
Ù, †OEúŦğ†»†Êè-èù†è Í †<Šúí Ŧ†OEĚ »æŁø†ğ è• Ê<Ùè »ßOE†ø-†ÊèOEúÙ° ø-
è††p†-†Êè »• ŠŦ Ù° †ÊèÙ• »ø†< †èÊOEÙ« †OE†Êè• ü»ßÙ° †OEø†ğ êú° †•
≥Í †ÊOEè ≥<éúOE, Ù ŸOE»àù≥ †»æŠ†è »è ŸŦOE-†»OEĚ Í OEÙ• ĀĠ

Děkuji za pozornost!

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY